Julkaisija: Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki

Fides

65. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Katolinen hiippakuntalehti 10/2002 Katolskt stiftsblad

Diakoni Hellströmin hautajaiset lauantaina 28.9. s. 3

Pyhän istuimen kanta kestävään kehitykseen s. 6

Guatemala: täynnä toivoa ja tekemistä s. 10

Rukouksesta Meidän Rouvallemme s. 12

Perhe rukouksen yhteisönä s. 14

Vatikaanin kirjakauppa internetissä s. 16

Raffaello: Madonna Tempi. Alte Pinakotek, München. Christus Rex, Inc.

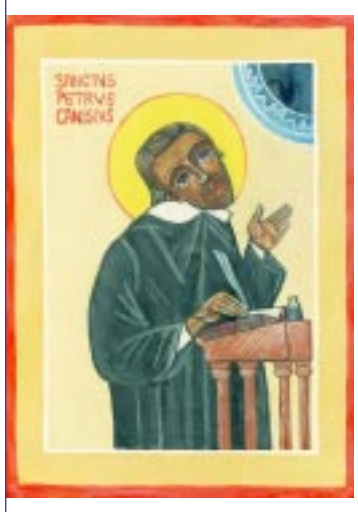

Katolinen kirkko törkeän ajojahdin kohteena Venäjällä!

Venäjä harjoittaa järjestelmällistä katolisen kirkon vastaista toimintaa. Uusimpien viisumien peruutusten toivotaan jo herättävän kansainvälisen yhteisön toimintaan.

Yksi piispa ja neljä pappia. Siinä tämän hetken saldo Venäjältä karkoitettujen katolisten kirkonmiesten osalta. Mitään virallista selitystä Venäjän viranomaiset eivät useista korkean tahon pyynnöistä huolimatta ole karkoituksille antaneet. Joka tapauksessa katolinen kirkko Venäjällä on ennennäkemättömissä vaikeuksissa, varsinkin, jos viranomaisten linja jatkuu. Suurin osa maassa toimivasta katolisesta papistosta ei nimittäin ole Venäjän kansalaisia. Näin ollen heidän maastapoistumisensa uuden viisumin hankkimiseksi pelottaa. Kysymys kuuluu: Kenet päästetään enää takaisin?

Mistä kaikki on saanut alkunsa? Venäjän mahtava ortodoksinen kirkko käyttää voimakasta poliittista valtaa maassa, jonka demokratia on nuori ja hallinto haavoittuvainen. Moskovan Patriarkka ja muu ortodoksieliitti pitivät paavin viimekeväistä päätöstä korottaa maassa toimivat apostoliset administratuurit itsenäisiksi hiippakunniksi Vatikaanin sodanjulistuksena Venäjän ortodoksista kirkkoa vastaan. Alkoi perusteettomien syytösten ja syyttelyiden tulva, jossa päätä ja häntää sai etsiä. Katolilaisia syytettiin avoimesta proselytismistä, toisten kristittyjen käännyttämisestä. Perusteena käytettiin mm. monien maassa toimivien sääntökuntien nimien "lähetyshenkisyyttä", esim. Rakkauden lähetyssisaret (*Missionaries of Charity*).

Viime kädessä kyse lienee jonkinlaisesta elinpiiriajattelusta, jossa katolinen kirkko pysyisi "omilla alueillaan" ja ortodoksinen omillaan. Ongelmaksi kuitenkin muodostuu niiden katolilaisten kohtalo, jotka jo vuosisatojen ajan ovat tunnustaneet katolista uskoa ortodoksienemmistöisessä maassa. Ortodoksien järjestämät mielenosoitukset katolista kirkkoa vastaan Venäjällä ovat kuitenkin olleet varsin vaatimattomia. Ehkäpä he sittenkin ymmärtävät, että naapurin pitää saada uskoa omalla tavallaan? Karkoitukset eivät kohdistu kuitenkaan pelkästään katolilaisiin. Myös joitakin vapaiden suuntien kristittyjä on käännytetty rajoilta pois.

Vatikaanin diplomaattiset ponnistelut kirkon elämän normalisoimiseksi Venäjällä kaipaavat kaikkien katolilaisten ja hyvän tahdon ihmisten täyden tuen ja paljon rukouksia. Mutta missä viipyvät uskonnonvapauteen sitoutuneiden hallitusten toimet ja moraali?

M. Tervaportti

FIDES

Seuraava lehti

11/2002

Deadline

2.10.

Ilmestyy

16.10.

Huom!

Stella Marisin puhelinnumero

on Hiippakunnan kalenterissa väärin.

Oikea numero on (019) 335793.

KORJAUS

Kodaseman vesikaivo

Caritaksen pyyntö Viron Kodaseman kaivon kunnostamista varten ei ollut sakovaan vesikaivoa varten.

Todellisuudessa Kodaseman nykyinen vesikaivo on liian lähellä sakokaivoa, minkä takia uusi vesikaivo pitäisi saada kauemmaksi mahdollisimman pian. Alkukesällä tapahtui jo vahinko, kun leirilapset vettä juotuaan sairastuivat. Loppukesän ajan vesi on joutu tuomaan naapurista.

Kodaseman makeavesikaivo on hyvä sijoituskohde: Tukea voi osoittaa Caritaksen tilille Sampo 800012-70154504, viite 2419.

Kiitos!

JOHN METHUEN

Sisällysluettelo

Toimitukselta

2 Pääkirjoitus

Uutisia

3 Uutisia hiippakunnasta ja maailmalta

Oremus

5 Hengellistä aineistoa

Pyhimys

6 Pierre Toussaint, den helige slaven

Roomasta

6 Kestävästä kehityksestä: Pyhän istuimen avajaispuhe Johannesburgissa

Kalenteri

8 Seurakuntien ja yhteisöjen tapahtumia

Artikkeleita

10 Guatemala: täynnä toivoa ja tekemistä
12 Inkulturation i Mozambique
12 Rukouksesta Meidän Rouvallemme
13 Andrum

Katekeesin kaikuja

14 Perhe rukouksen yhteisönä
14 Albertin palsta

Lukijoilta/Kysy papilta

15 Riisasta ritukseen

Ajassa

16 Vatikaanin kirjakauppa internetissä

Katolinen hiippakuntalehti Fides

Päätoimittaja: Marko Tervaportti. **Toimitus ja tilaukset**: Katolinen tiedotuskeskus, Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. **Puhelin** 0208350751. **Fax** (09) 650715. **Pankkiyhteys**: Sampo 800019-1242553. **Ilmestyy** 14 kertaa vuodessa. **Vuosikerta** 25 e, ulkomaille 30 e.

Katolskt stiftsblad Fides

Huvudredaktör: Marko Tervaportti. **Redaktion och prenumeration**: Katolsk informationstjänst, Sankt Henriksplatsen 1, 00140 Helsingfors. **Telefon** 0208350751. **Fax** (09) 650715. **Bankförbindelse**: Sampo 800019-1242553. **Utkommer** med 14 nummer årligen. **Prenumeration** 25 e, till utlandet 30 e.

Paino/tryck: Riihimäen kirjapaino oy. 27.9.2002.

URL www.catholic.fi > fides | EMAIL fides@catholic.fi

Kristinuskoa ei saa unohtaa "uudesta Euroopasta"!

Paavi Johannes Paavali II on varoittanut voimakkain sanoin poistamasta kristinuskoa Euroopan tulevasta perustuslaista. Uusimman vetoomuksensa hän esitti Kreikan ja Slovenian suurlähettiläille.

Paavi **Johannes Paavali II** on selvin sanoin puolustanut kristinuskon sisällyttämistä Euroopan Unionin mahdolliseen tulevaan perustuslakiin. Viimeksi paavi muistutti kristinuskon merkityksestä Euroopan unionille keskustellessaan Kreikan ja Slovenian suurlähettiläiden kanssa syyskuussa.

"On välttämätöntä reagoida ennen, kuin syntyy houkutus sulkea kristinusko ulos uuden Euroopan tekemisestä", paavi sanoo, "koska muuten tuhlattaisiin energiaa kansojen rinnakkainelon eettiskulttuurisen perustan prosessointiin".

Viitaten Euroopan konventtiin, jonka työn seurauksena yhteinen perustuslaki voi syntyä, pyhä isä muistutti: "Tänä aikana, jolloin nähdään paljon vaivaa 'yhteisen eurooppalaisen kodin' rakentamiseksi ... lainsäädännön avulla, on välttämättä huomioitava ne arvot, joiden varaan se on perustettu."

"On vastaansanomaton tosiasia, että 2000-vuotisen juutalais-kristillisen tradition lähtökohta on onnistunut harmonisoimaan, lujittamaan ja edistämään eurooppalaisen sivilisaation perusperiaatteita, jotka pohjaavat kulttuurien pluraliteettiin." Tämä traditio paavin mukaan "voi edelleen tarjota arvokkaan eettisen viitekehyksen Euroopan kansoille". Pyhä istuin toivoo siksi, että "myös tulevaisuudessa kirkon identiteetti ja rooli turvattaisiin".

Paavi korostaa, ettei kirkko etsi mitään etuoikeuksia, vaan oikeutta tehtävänsä toteuttamiseen koko yhteiskunnan parhaaksi. Siksi Ranskan entisen presidentin **Valery Giscard d'Estaingin** johtaman Euroopan konventin kokoonpano, johon uskovien yhteisöjä ei ole hyväksytty, on jatkuvasti herättänyt huolta ja vastustusta kirkossa.

Paavi kiinnitti konventin uskonnottomuuteen huomiota jo diplomaattikunnalle pitämässään puheessa viime tammikuussa.

KATT/VIS/Zenit

In memoriam

11.9.2002 nukkui pois Herrassa diakoni Christian Hellström, s. 12.6.1933 Helsingissä. Christian vihittiin diakoniksi 5.11.1989 ja hän toimi diakonina erityisesti P. Marian seurakunnassa. Kiitollisina hänen palveluksestaan pyydämme Herralta: "Anna hänelle ikuinen lepo ja iäinen valkeus loistakoon hänelle."

Hautajaismessu ja siunaus 28.9.02 klo 11.00 Pyhän Marian kirkossa. Puoli tuntia ennen messua on mahdollisuus lausua henkilökohtaiset muistosanat Christianin arkun ääressä. Hänen toivomuksensa oli, että kukkiin menevä summa annettaisiin seuraaviin kohteisiin:

Munuais- ja siirtopotilaiden Liitto ry
tili 101230-15055, "Christian Hellströmin muistolle"
Hiippakunnan pappiskoulutus
tili 157230-349779, "Christian Hellströmin muistolle"
Teresa ry
tili 127130-82960, "lapsityölle"

Messun jälkeen ei muistotilaisuutta.

11.9.2002 somnade i Herren Diakon Christian Hellström, född 12.6.1933 i Helsingfors. Christian vigdes till diakon 5.11.1989 och medverkade som diakon i synnerhet i St. Maria församling. Tacksamma för hans tjänster ber vi till Herren: "Ge honom den eviga vilan och låt det eviga ljuset lysa för honom."

Begravningsmässa och välsignelse 28.9.2002 kl 11.00 i Sta Maria kyrka. En halv timme före mässan finns det möjlighet att säga några personliga minnesord vid Christians kista. Hans önskan var att den summa som skulle gå åt till blommor skulle istället doneras till följande ändamål:

Munuais- ja siirtopotilaiden Liitto ry
konto101230-15055, "till minnet av Christian Hellström"
Stiftets prästutbildning
konto 157230-349779, "till minnet av Christian Hellström"
Teresa ry
konto 127130-82960, "för arbete med barn"

Efter mässan ingen minnesstund.

Pyhän Marian seurakunta / Sankta Maria församling

Kaksi kardinaalia kuollut

Kardinaalit Moreira Neves ja Nguyen Van Thuan kuolivat syyskuussa.

Pitkän uran Vatikaanissa tehnyt dominikaanisäntökunnan jäsen, brasilialainen kardinaali Lucas Moreira Neves OP, kuoli 8. syyskuuta 76 vuoden ikäisenä roomalaisessa sairaalassa pitkän sairauden uuvuttamana. Kardinaali Neves oli entinen piispainkongregaation prefekti. Hän oli jäänyt ennenaikaiselle eläkkeelle vakavan diabeteksen seurauksena pari vuotta sitten.

Lucas Moreira Neves syntyi afrikkalaisten orjien jälkeläisenä Brasiliassa 1925. Hän liittyi dominikaanisääntökuntaan 1948. Hänet nimitettiin Sao Paolon apulaispiispaksi 1967, mistä virasta hän siirtyi Roomaan paavi Paavali VI:n kutsusta 1974 paavillisen maallikkoneuvoston varapresidentiksi. Vuonna 1979 hänestä tuli piispainkongregaation sihteeri, ja seuraavana vuonna hän sai kunnian saarnata paavi **Johannes Paavali II**:n paastonajan retretin Vatikaanissa.

1987 Neves palasi Brasiliaan Sao Salvador de Bahian arkkipiispaksi. Seuraavana vuonna hänet luotiin kardinaaliksi. 1998 hän palasi lyhyeksi ajaksi Vatikaanin piispainkongragaation prefektiksi.

Syyskuun 16. päivänä kuoli Roomassa vuorostaan paavillisen *justitia et pax* -neuvoston (oikeudenmukaisuus ja rauha) prefekti, vietnamilainen kardinaali Francois-Xavier Nguyen Van Thuan 74 vuoden ikäisenä, myös pitkään sairastettuaan. Surunvalittelusähkeessään Vietnamin piispainkokouksen puheenjohtajalle pyhä isä muisteli edesmennyttä kardinaalia suurena pappina ja piispana, joka "todisti uskostaan Kristukseen esimerkillisellä uskollisuudella ja rohkeudella". Paavi viittasi näillä sanoilla kardinaalin pitkään vankeuteen ja hänen kohtaamiin vainoihin kotimaassaan. "Vahvistakoon ja rohkaiskoon hänen todistuksensa paimenia ja uskovia evankeliumin julistamisessa."

Kardinaali Nguyen van Thuan vihittiin papiksi 1953. 1975 paavi Paavali VI nimitti hänet Saigonin koadjuuttoriarkkipiispaksi vain päiviä ennen, kuin tuolloinen Etelä-Vietnamin pääkaupunki joutui pohjoisen kommunistijoukkojen miehittämäksi. Uskonsa ja sukulaisuussuhteittensa tähden hän joutui 13 vuodeksi kommunistien uudelleenkoulutusleirille. Yhdeksän vuotta hän vietti eristyssellissä.

Vaikeuksista huolimatta Nguyen van Thuan onnistui viettämään pyhää messua käyttäen hyvin pieniä hostioita ja kättään kalkkina.

1991 arkkipiispa pakotettiin maanpakoon. Paavi Johannes Paavali II kutsui hänet Roomaan ja loi hänet lopulta kardinaaliksi helmikuussa 2001. Vuotta aiemmin hän oli johtanut paavin talouden paaastonajan retretin.

KATT/VIS/ZENIT/CNS

Kardinal Murphy-O'Connor varnar om krig mot Irak

Kardinal **Cormac Murphy-O'Connor** varnade i en tidningsartikel att ett krig mot Irak kunde ha grava konsekvenser och kunde möjligen ställa arabvärlden mot väst.

Premiärminister **Tony Blair** har varit försiktig i sina kommentarer om Irakpolitiken och endast sagt 'att man måste överväga riskerna och besluta vad som är moraliskt rätt'.

Tony Blair har lovat att publicera material som bevis för sin ställning att Irak är ett hot, men Kardinal Murphy-O'Connor, ärkebiskop i Westminster, skriver i The Times att bevisen måste vara mycket övertygande och inkontroversiella för att övertyga världen.

Murphy-O'Connor skriver: "Det finns mycket goda orsaker varför både den brittiska och den amerikanska regeringen anser den irakiska regimen vara ett hot mot säkerheten i regionen och västvärlden. President Saddam Husssein är skyldig till många ohyggliga aktioner mot sitt eget folk."

"Ett krig i Irak skulle förorsaka stor destruktion och mycket lidande" tillägger han. "Det skulle också leda till grava konsekvenser för Storbritannien och för hela världen. Det finns orsak att tro att en militär intervention skulle sätta arabvärlden mot väst och skulle försvåra fredsförsöken mellan Israel och det palestinska folket."

Kardinalen fortsätter: "En konfrontation kan vara oundviklig men skapar antagligen lika många problem som den löser."

"Kort efter den 11. september var jag på ett möte i Rom där biskopar från hela världen var närvarande. Det fanns stor sympati för de amerikanska biskoparna och för det amerikanska folket. Det fanns dock också närvarande biskopar från de fattigaste länderna, som sympatiserade med USA men påminde sina kolleger om andra ohyggligheter som hänt i världen. Miljoner slaktades i Ruanda utan att den internationella världen effektivt engagerade sig."

"De afrikanska biskoparna påminde också om tragedierna i Afrika där tusentals barn dör varje vecka då det inte finns tillräckligt med vatten och mat. Med tanke på alla resurser som finns i världen som helhet är detta inte endast en mänsklig tragedi utan en internationell orättvisa.

"Det skulle vara enkelt att se denna tragedi som separat från "kriget mot terrorism", eller mot instabiliteten i Mellanöstern. Men det finns ett samband. De materiella och militära resurser som används mot denna terrorism kunde istället kanaliseras till de fattiga."

Kardinalen fortsäller: "Det finns tillfällen då en snabb reaktion till ett direkt hot är viktig. Men problemen i vår värld kan inte lösas endast med unilaterala militära medel."

Han avslutar: "I en globaliserad värld, måste visheten av vissa aktioner dömas enligt hur dessa aktioner hjälper hela världen, speciellt de fattigaste, och hur de kan leda till fred i hela världen. Det finns verkliga orsaker att betvivla att en militäraktion mot Irak fyller dessa krav.

KATT/Zenit

Keskustelun kehityksestä pitää keskittyä ihmisen arvokkuuteen

Pyhän istuimen valtuuskuntaa YK:n kestävän kehityksen huippukokouksessa Johannesburgissa johtanut arkkipiispa **Renato Martino** luonnehti puheessaan 4.9. kokouksen tuloksia konsensukseksi.

”Pyhä istuin, sopusoinnussa olemuksensa ja erityisen tehtävänsä kanssa, on iloinen voidessaan yhtyä konsensukseen kestävän kehityksen huippukokouksen toimenpideohjelmasta.” Hänen muistutti samalla, että ”Pyhä istuin vahvistaa kantansa, että jokaisen keskustelun kehityksestä pitää keskittyä ihmisen arvokkuuteen” ja että valtuuskunta siksi mielellään uudistaa sitoutumisensa Rion periaatteisiin.

Arkkipiispa Martino sanoi, että ”ihmiset ovat oikeutettuja terveeseen ja tuottavaan elämään sopusoinnussa luonnon kanssa.”

Pyhän istuimen huolenaiheista suurin oli Martinon mukaan se, ettei tätä kestävän kehityksen ihmiskeskeisyyttä tuotu ainakaan selvästi esille huippukokousasiakirjan jokaisessa osassa. Näin tämä keskeinen periaate ei pääse avoimesti auttamaan ja ohjaamaan työtä kestävän kehityksen puolesta.

Suureksi positiiviseksi seikaksi arkkipiispa Martino tunnusti sen seikan, että ensimmäistä kertaa pitkään aikaan Pyhä istuin pystyi varauksitta hyväksymään jonkin YK:n alaisen kokouksen konsensusasiakirjan. Monesti aikaisemmin näin ei ole voinut tehdä. Martino totesikin, että ”Pyhä istuin vahvistaa kaikki varaukset, jotka se on aikaisemmin ilmaissut eri YK:n alaisissa kokouksissa”.

KATT/VIS/EWTN

Puolan Radio Maryjaa uhkaa lopettaminen

Varsovan arkkipiispa ja koko Puolan priimas, kardinaali **Jozef Glemp** on varoittanut maassa toimivaa *Radio Maryjaa* vakavasti kirkon ykseyden vaarantamisesta. Radioasema on kirkon omistama, mutta se on viime aikoina useita kertoja kritisoinut kirkon hierarkiaa. Radion toimittajien on lokakuun alkuun mennessä saatava kardinaalin lupa toimintansa jatkamiseen, muussa tapauksessa radioaseman taru on lopussa.

Kardinaali Glempin mukaan ”mikään kirkon instituutio, olkoon se kuinka tunnettu, palkittu, arvostettu ja karismaattinen tahansa, ei voi järjestää tilaisuuksia, konferensseja tai muita uskonnollisen opetuksen muotoja piispan hiippakunnassa ilman piispan suostumusta”. Hän totesi myös, ettei yksikään ”kirkkoherra voi ottaa muilta kirkollisilta tahoilta vastaan ohjeita uskonnonopetusta varten tai sallia rahankeräystä, ellei hänellä ole siihen hiippakunnan piispan lupaa. Jos hän tekee niin, hän on ristiriitatilanteessa kirkkolain kanssa ja rikkoo kirkon ykseyttä vastaan.”

KATT/CNS

Johannes Paavali II:n kausi nyt viidenneksi pisin

Elokuun lopussa paavi **Johannes Paavali II**:sta tuli kautta aikojen viidenneksi pisimpään Pietarin virkaa hoitanut paavi. Pyhän isä ohitti tuolloin Hadrianus I:n kauden, joka kesti 23 vuotta, 10 kuukautta ja 16 päivää.

Seuraava aikaetappi paavilla tulee täyteen lokakuun 16. päivänä, jolloin hän tulee olleeksi paavina jo 24 vuotta. Seuraavan pontifikaatin hän ohittaa ensi huhtikuussa, jolloin taakse jää paavi Pius VI.

KATT/CNS

Johannes Paavali I:stä autuas?

Belluno-Feltren piispa **Vincenzo Savio**, jonka hiippakunnasta paavi Johannes Paavali I oli kotoisin, on myöntänyt, että hiippakunta on aloittanut prosessin, jonka tarkoituksena on vain kuukauden verran paavina toimineen ”*Papa Lucianin*” elämän dokumentoiminen mahdollista autuaaksi- ja pyhäksijulistamista varten.

Venezian patriarkkana toiminut Albino Luciani valittiin paaviksi elokuun 26. päivänä 1978, vain 34 päivää ennen kuolemaansa 30. syyskuuta. Piispa Savion mukaan prosessin aloittamista on pyydetty yli 300.000 kirjeessä, joiden joukossa on mm. koko Brasilian piispainkokous.

KATT/CNS

Abortinpuolustajalta evättiin kirkollinen avioliitto Kanadassa

Kanadassa, Albertan osavaltiossa sijaitsevan Medicine hat –nimisen pikkukaupungin Pyhän Patrikin kirkon kirkkoherra, isä **John Maes** on herättänyt suurehkon mediakohun kieltäytymällä vihkimästä avioliittoon nuortaparia, jonka toinen osapuoli ilmoitti työskentelevänsä aborttimahdollisuuksien puolesta kamppailevassa ”*Planned Parenthood*” –järjestössä.

Kirkkoherran kieltäytyminen perustuu kirkkolakiin, jossa aborttia ja siihen jollakin tavalla osallistumista pidetään erittäin vakavana syntinä: abortin edistäminen johtaa suoraan ekskommunikaatioon (*eo ipso*). Se voidaan luonnollisesti purkaa ripittäytymisen, todellisen katumuksen ja todistetun elämänmuutoksen perusteella. Koska aborttijärjestössä työskentelevä **Celina Ling** ei ollut valmis etsimään uutta työpaikkaa, ei tarvittavia edellytyksiä ekskommunikaation purkamiselle kirkkoherran mielestä ollut.

KATT/CNS/Kath.net

Vasemmalta: Entinen ja uusi kirkkoherra pyhän messun loppukulkueessa Pyhän Henrikin katedraalin edustalla.

Uusi kirkkoherra Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnalle

Helsingin piispa **Józéf Wróbel** SCJ asetti hiippakunnan vt. yleisvikaarin, isä **Marino Trevisinin** Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kirkkoherran virkaan juhlallisen messun yhteydessä sunnuntaina 8. syyskuuta. Nimitys tehtävään oli astunut voimaan jo syyskuun alussa.

Uuden kirkkoherran juhlallista uskontunnustusta seurasi parisatapäinen uskovien joukko, joka oli samalla kokoontunut kunnioittamaan jäähyväisten merkeissä seurakunnan aikaisempaa kirkkoherraa isä **Teemu Sippoa** SCJ, kappalaista isä **Paolo Bertiä** ja assistenttia isä **Jan Koolenia** SCJ. Sippo on siirtynyt kappalaiseksi pyhän Marian seurakuntaan, Berti kirkkoherraksi Oulun Nasaretin pyhän perheen seurakuntaan ja Koolen taas on lähdössä synnyinmaahansa Hollantiin eläkkeelle. Messussa konselebroi edellä mainittujen lisäksi myös isä **Guy Barbier**.

Messun jälkeen juhlatunnelma jatkui puheiden ja kiitosten merkeissä seurakuntasalissa.

KATT

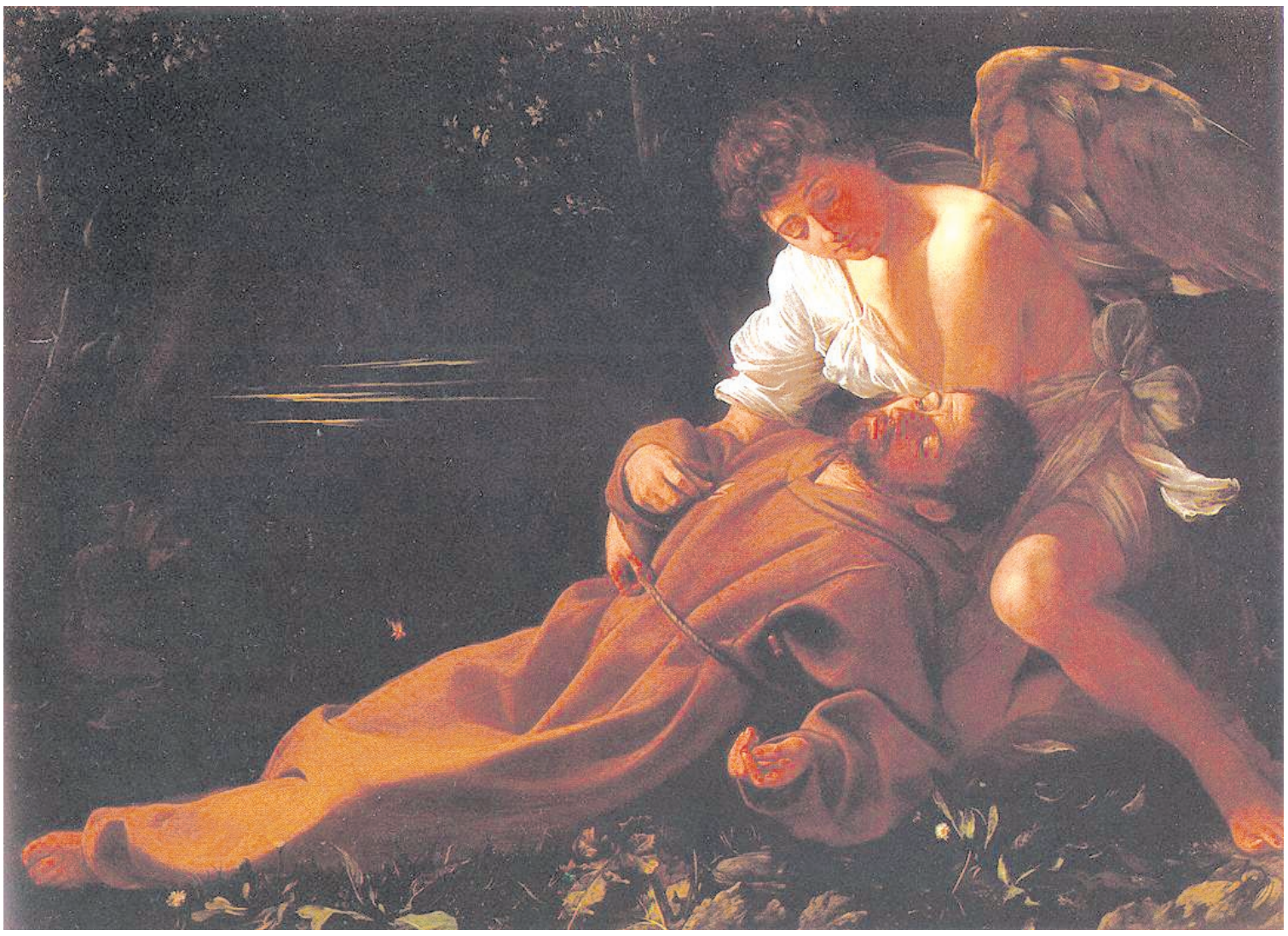

Caravaggio: Pyhä Franciskus ekstaasissa. Wadsworth Atheneum, Hartford, Connecticut. Christus Rex. Inc.

Rukouksen apostolaatti

Syyskuu

Me rukoilemme, että lapset ja nuoret katolisissa kouluissa saisivat viisaita kasvattajia, jotka auttaisivat heitä kehittämään uskoaan ja tervettä suhtautumistaan elämään.

Me rukoilemme, että Pyhä Henki kirkollisten yhteisöjen kautta auttaisi Korean niemimaan kahta valtiota löytämään perustavat syyt etsimälleen sovinnolle.

Lokakuu

Me rukoilemme, että katekeetoilla olisi seurakuntansa tuki ja rukoukset apunaan menestyäkseen hyvin uudessa evankelioinnissa.

Me rukoilemme, että lähetystyöntekijät, papit, sääntökuntalaiset ja maallikot opettaisivat rohkeasti Jeesuksen Kristuksen rakkautta köyhiä kohtaan.

Böneapostolatet

September

Vi ber, att eleverna i katolska skolor må ha goda uppfostrare som kan hjälpa dem att utveckla sin tro och sunda attityder till livet.

Vi ber, att den Helige Ande må hjälpa de koreanska staterna fram mot den försoning som de strävar till.

Oktober

Vi ber, att församlingarna må be för kateketerna att dessa med framgång må fullborda nyevangeliseringen.

Vi ber, att missionärer, präster, ordensfolk och lekmän modigt må undervisa om Jesu Kristi kärlek till de fattiga.

Meidän kodeissamme näen aina hymyileviä kasvoja; vielä kuollessaankin meidän ihmisemme hymyilevät.

Kalkutan äiti Teresa

Pyhän Franciskus Assisilaisen ylistysrukous (4.10.)

**Kaikkivaltias, pyhä,
korkea ja suuri Jumala,
korkein hyvä,
kaikki hyvä,
täydellisesti hyvä,
joka yksin olet hyvä,
sinulle tuomme kaiken ylistyksen,
kaiken kirkkauden, kaiken kiitoksen,
kaiken kunnian, kaiken siunauksen;
ja kaiken hyvän
tuomme sinulle aina takaisin.
Aamen.**

Min Gud, min Konung

O Kristus, jag har ingen annan Konung som råder över mig än du. O, outsägliga Godhet, häpnadsväckande Fördragsamhet, gränslösa Mildhet, Välvilja värdig allt lov! Du blir alltid besegrad av medlidandet, behärskad av barmhärtigheten, driven av din kärlek till människorna, tvingad av din godhet, av din mildhet.

Utan att tröttas bönfaller du mig att återvända till dig, utan att stanna upp förföljer du mig, mig envisa stackare. Utan att visa mig vrede kallar du mig, jag som gör mig döv. Och när jag förslappas upphör du inte att oroa dig.

Mot mig som är elak, är du god. Mot mig som är skyldig, är du överseende. För mig som är syndare, gottgör du. För mig som är mörker, är du ljus. För mig som är död, är du livet.

Ur tidskriften Karmel
efter Gregorius av Narek.

Sunnuntaiden ja juhlapyhien lukukappaleet

29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai (II)
1L Hes. 18:25–28
Ps. 25: 4–5, 6–7, 8–9. Ks 6a
2L Fil. 2:1–11 tai 2:1–5
Ev. Matt. 21:28–32

6.10. Kirkkovuoden 27. sunnuntai (III)
1L Jes. 5:1–7
Ps. 80: 9+12, 13–14, 15–16, 19–20. Ks Jes. 5:7a
2L Fil. 4:6–9
Ev. Matt. 21:33–43

13.10. Kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)
1L Jes. 25:6–10a
Ps. 23:1–3a, 3b–4, 5, 6. Ks 6cd
2L Fil. 4: 12–14, 19–20
Ev. Matt. 22:1–14 tai Matt. 22:1–10

Ett blivande helgon?

Pierre Toussaint, den helige slaven

Pierre Toussaint föddes omkring 1778 på Haiti som husslav för familjen Bérard. Det var en mycket stor skillnad för en slav om han var uteslav eller husslav. Uteslavarnas liv utgjordes av tungt arbete under ofta hårda förmän, alltså det som vi tänker oss som slavarnas liv. Men husslavarnas liv var helt annorlunda. Dels var ju hushållsarbetet lättare men de stod också i närmare förhållande till sina herrar, som ofta hade stort förtroende för dem och de behandlades ofta nästan som familjemedlemmar. Det var sed hos dessa franska familjer (Haiti var på den tideiven fransk koloni) att det yngsta barnet stod fadder för den närmast efter födda husslaven. Pierres gudmor var bara 2-3 år äldre än han. De franska familjerna hade för vana att skicka sina barn till skolor i Frankrike.

Pierres mormor, vilken som ung varit amma för något av de Berardska barnen, följde fem gånger olika av deras barn på en sådan resa. Den femte gången fick hon sin frihet, återvände frivilligt till familjen och blev småningom husföreståndarinna. Pierre växte upp och fick med åren olika uppgifter i hushållet. Han fick också lära sig läsa och skriva och hade tydligen rätt att använda böcker i biblioteket.Han fick också lära sig spela fiol. Han var mycket omtyckt för han var gladlynt och hjälpsam samt sjöng och dansade bra.

1791 hade franska revolutionens principer om människorättigheter nått slavarna på Haiti och där uppstod ett stort slavuppror, som slutade med att de franska trupperna lämnade ön. I det skedet beslöt Herr Bérard att lämna ön tills tillståndet skulle ha lugnat sig så att han kunde återta förvaltningen av sin planläge. Några år tidigare hade hans hustru dött men han hade gift om sig. Den 21. augusti 1797 kom han till New York med sin hustru, hennes två systrar och fem tjänare, bland dem Pierre. De hyrde ett hus i Reade street. Herr Bérard hade rikligt med pengar med sig och investerade dem i en lokal firma. Han lät också Pierre utbilda sig till frisör, vilket med tiden visade sig vara den bästa investeringen.

1801 for herr Bérard trots svag hälsa till Haiti för att betrakta situationen. Snart kom det ett brev från honom med meddelande att deras ägendom var oåterkalleligen förlorad. Detta följdes inom kort av budet om att han dött i lunginflammation.

Den stackars unga frun blev helt nedtryckt och till råga på allt gick den firma där familjens pengar var investerade i konkurs. Fru Bérard hade intet begrepp om finanser så situationen förvärrades i snabb takt. Men då ryckte Pierre Toussaint in. När han skolades till frisör visade det sig att han hade goda anlag för yrket och han fick snabbt kunder bland New Yorks rikaste damer. Han gick hem till dem och friserade dem till deras fester. På den tiden var frisyrerna invecklade så kunderna och han hade tid att prata. Genom sitt vänliga och hövliga väsen blev han mycket uppskattad. Han förtjänade allt bättre och kunde betala

bort familjens skulder. På detta sätt blev han egentligen den ledande i familjen, så slav han var. Fru Bérard litade på honom och lät honom bestämma om allting. Enligt lag skulle en slav som arbetade utanför hemmet betala en viss procent av sin inkomst till ägaren. Men Pierre gav nästan allt så att man fick skulderna betalade och familjens finanser i ordning.

Fru Bérard gifte om sig 1802 men hennes nye make var också en flykting från Haiti, f.d. plantage-ägare som varken hade pengar eller något yrke. Men han var en god pianist och kunde med det förtjäna sina fickpengar. Det var på Pierres inkomster som familjen levde.

Några år efter giftermålet insjuknade fru Bérard i tuberkulos laryngitis. Tuberkulosen var mycket spridd på Haiti. När hon kände krafterna svika frigav hon Pierre år 1807 och dog kort därefter.

Nu hade Pierre inte mera skyldigheter mot sina ägare. Han förtjänade bra och kunde grunda ett eget hem. Är 1811 gifte han sig med Juliette Gaston, som också varit slav på Haiti. De hade ett lyckligt äktenskap fastän det var barnlöst. Senare när hans syster dött och efterlämnat en dotter adopterade de henne. Hon dog vid 14 års ålder till deras stora sorg .

Ända från det Pierre kom till New York var församlingen hans andliga centrum. Han gav pengar till kyrkan och var alltid färdig att hjälpa. Det finns ett otal breiv bevarade av sådana som bett om hjälp i sina penningbekymmer. Det fanns säkert rikare medlemmar i församlingen men ingen som hjälpte lika beredvilligt. Han understödde flitigt det katolska barnhemmet - som bara tog emot vita barn - främst genom att utverka regelbundna understöd av sina rika kunder.

Han och hans hustru hjälpte gärna de sjuka, gick på sjukbesök och vakade vid sjuksängar. Under en epidemi av gula febern fick Pierre höra om en stackars svårt sjuk kvinna som lämnats helt ensam. Trots smittofaran besökte Pierre henne dagligen så länge hon behövde hjälp. En annan gång hörde han om en präst som levde ensanm i en vindskupa och insjuknat i tyfus. Honom tog Pierre och Juliette hem till sig och skötte honom frisk.

Därtill hjälpte de föräldralösa och övergivna svarta gossar. De tog dem hem till sig, såg till att de gick i skolan och fick ett yrke. Därefter skaffade Pierre dem ännu en arbetsplats innan de flyttade bort.

Pierre började dagligen sin dag med mässan kl. 6 och sedan följde arbetet som kunde hålla honom på fötterna under upp till 16 timmar i dygnet. Han skötte ju nästan alla sina kunder i deras hem och var tvungen att promenera från den ena till den andra emedan negrerna i New York var förbjudna att använda buss. Medan han skötte sina kunder berättade dessa om sina glädjeämnen och sina bekymmer för honom. De hade mycket snart kommit underfund med hans diskretion och hans pålitlighet. Han gav dem religionens tröst och blev för många av dem en andlig rådgivare. Med flera utvecklade det sig en verklig vänskap. Den främsta av dessa var den rika och förnäma fru Schuyler och hela hennes familj. Hon gjorde anteckningar om Pierre, hans liv och hans uttalanden och dessa utgjorde basen för den biografi som hennes syster skrev om Pierre. De var båda fromma protestanter.

Pierre var aldrig krypande gentemot de fina. Genom sin fasta tro på att Gud älskar var och en oberoende av ras, färg och social utgångspunkt, hade han en god självkänsla. Därför behandlade han alla människor med samma hövlighet och vänlighet. Han gjorde på alla som kände honom ett djupt intryck genom sin godhet och betraktades av alla som en verklig gentleman.

1851 dog hans hustru i cancer till hans stora sorg. Då hon var 16 år yngre än han, hade han alltid räknat med att hon skulle överleva honom. Fastän han accepterade Guds vilja blev han starkt deprimerad och repade sig aldrig riktigt från denna sorg. Två år senare insomnade han själv stilla och fridfullt.

År 1989 tillsatte New Yorks ärkebiskop den historiska kommissionen för att utreda Pierres liv, dygder och rykte om helighet. Det är första steget mot kanonisation. 1991 fick den sitt arbete färdigt och pappren sändes till Rom där de är under behandling.Ifall processen leder till kanonisation skulle det första helgonet i New York vara en svart slav.

Märta Aminoff

Pyhän istuimen

Kestävästä

Arkkipiispa Renato

”Olemme kokoontuneet tänne tänään rauhan hengessä kaikkien ihmisten hyvää ja luomakunnan hoitamista varten. Tänä historian hetkenä kolmannen vuosituhannen alussa me olemme suruissamme nähdessämme niin suuren joukon ihmisiä kärsivän päivittäin väkivallasta, nälkiintymisestä, köyhyydestä ja sairauksista. Olemme myös huolissamme ihmis- ja koko luomakuntaa kohtaavista kielteisistä seurauksista, joita joidenkin perustavaa laatua olevien luonnonvarojen, esimerkiksi veden, ilman ja maan, huonontuminen aiheuttaa. Se on seurausta taloudellisesta ja teknologisesta edistyksestä, joka ei tunnista eikä ota huomioon omia rajojaan.”

Nämä ovat alkusanoja yhteisestä julkilausumasta, jonka hänen pyhyytensä paavi Johannes Paavali II ja ekumeeninen patriarkka, hänen pyhyytensä Bartolomeus I allekirjoittivat 10. kesäkuuta 2002. Niiden käyttäminen vaikuttaa sopivalta tavalta aloittaa tämä Pyhän istuimen julkilausuma kestävän kehityksen huippukokouksessa (WSSD, *World Summit on Sustainable Development*).

Vuonna 1992 pidetyn Rion konferenssin jälkeen kansainvälisessä yhteisössä on käyty laajaa keskustelua ja väittelyä kestävästä kehityksestä. Tämä on käsite, joka on jo jättänyt jälkensä historian maaperään, maahan, jota on muokattava, jotta kestävän kehityksen juuret saisivat kasvaa niin syvälle, että se kantaisi riittävästi hedelmää koko ihmiskunnan ruokkimiseksi.

Valtiot tulevat tähän kokoukseen erityisine tavoitteineen, tarpeineen, resursseineen, oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Yhdistävä tekijä tässä oikeutettujen erilaisuuksien orgaanisessa sekoituksessa on, ja sen täytyy olla, ihmispersoona, aivan niin kuin on sanottu Rion julistuksen ensimmäisessä periaatteessa: ”Ihmiset ovat kestävän kehityksen tavoitteiden keskipisteessä. He ovat oikeutettuja terveeseen ja tuottavaan elämään sopusoinnussa luonnon kanssa.”

”Ihmisen hyvinvoinnin asettaminen ympäristöstä huolehtimisen keskipisteeseen on käytännössä varmin tapa suojella luomakuntaa.” Ottaen huomioon, että jokaisen terveen ja kestävän yhteisymmärryksen kestävän kehityksen aikaansaamiseksi tulee tunnustaa ja suojella ihmispersoonan arvokkuutta ja oikeuksia, ihmisen keskeisen aseman edistäminen keskus-

puheenvuoro YK:n kestävän kehityksen huippukokouksessa:

kehityksestä

Martinon puhe Johannesburgin kokouksessa Etelä-Afrikassa 2.9.

telussa kestävästä kehityksestä on Pyhän istuimen ydintavoitteena ja pääsyynä sen läsnäoloon tässä tärkeässä huippukokouksessa. Ihmisen arvokkuuden edistäminen on yhteydessä oikeuteen kehittyä ja oikeuteen elää terveellisessä ympäristössä, sillä nämä oikeudet korostavat yksilön ja yhteiskunnan välisen suhteen dynaamisuutta. Tämä herättää yksilön vastuuntuntoa itseään, toisia, luomakuntaa ja, lopulta, Jumalaa kohtaan.

Tässä mielessä Pyhä istuin edelleen vahvistaa vakavan huolensa kestävän kehityksen kolmea toisistaan riippuvaa ja toisiaan vahvistavaa tukipylvästä - taloudellista, sosiaalista ja ympäristöllistä – sekä niiden panosta kohtaan todellisen ja kokonaisvaltaisen inhimillisen kehityksen ja kaikkien ihmisten hyvinvoinnin aikaansaamiseksi. Kehitys on ennen kaikkea kysymys ihmisistä. Kuten pääsihteeri Kofi Annan on todennut: ”Yhdistyneiden Kansakuntien tulee asettaa ihmiset kaiken toimintansa keskipisteeseen, antaen heille mahdollisuus tarpeittensa tyydyttämiseen ja kykyjensä täydelliseen toteuttamiseen.”

Pyhä istuin ei yritä tarjota mitään lisää käynnissä olevaan tekniseen keskusteluun kestävästä kehityksestä. Siitä huolimatta Pyhä istuin on syvästi sitoutunut niihin arvoihin, joista seuraa toimenpiteitä ja päätöksiä kestävään kehitykseen liittyen, koska harkinnoilla, jotka sitä koskevat, on tietty historiallinen konteksti ja ne johtavat suoraan käsitteisiin persoonasta, yhteiskunnasta ja yhteisestä hyvästä.

On tunnustettava, että oikeudelliset, taloudelliset ja tekniset toimenpiteet eivät yksin riitä ratkaisemaan ongelmia, jotka vaikeuttavat kestävää kehitystä. Monet näistä ongelmista ovat luonteeltaan eettisiä ja moraalisia; ne kutsuvat perusteelliseen muutokseen modernin sivilisaation tyypillisissä kulutus- ja tuotantotavoissa, erityisesti teollisuusmaissa. Jotta tämä muutos voitaisiin saavuttaa, ”meidän on rohkaistava ja tuettava ’ekologista kääntymystä’. (...) Vaarassa ei siten ole vain ’fyysinen’ ekologia, joka keskittyy eri elävien olentojen elinympäristön turvaamiseen, vaan myös ’inhimillinen ekologia’, jonka tarkoitus ensisijaisesti on varmistaa ja turvata ihmisen toiminnan moraaliset edellytykset inhimillisessä ympäristössä.”

Jotta voitaisiin varmistaa inhimillisen ekologian toteutuminen, tarvitaan ”kasvatusta ekologisessa vastuullisuudessa. Tätä kasvatusta ei voi jättää pelkkien tunteiden ja tyhjien toiveiden varaan. (...) Todellinen vastuullisuuden kasvatus pitää sisällään aidon kääntymyksen ajatuksissa ja käytöksessä”; silloin se edistää todellista elämän kulttuuria, jonka pitäisi olla perusta uudelle kestävän kehityksen kulttuurille.

Maapallo ja kaikki sen luonnonvarat ovat osa ”koko ihmiskunnan yhteistä perintöä”. Tämä ymmärrys edistää keskinäistä riippuvuutta, painottaa vastuullisuutta ja korostaa maailmanlaajuisen solidaarisuuden periaatteen tärkeyttä. Tästä todellisuudesta muodostuu kestävän kehityksen perusta, kun se ohjaa moraalisia imperatiiveja: oikeudenmukaisuutta, kansainvälistä yhteistyötä, rauhaa, turvallisuutta ja tahtoa parantaa nykyisten ja tulevien sukupolvien hengellistä ja aineellista hyvinvointia.

Vastauksena itsekkyydelle ja välinpitämättömyydelle – joko luonnonvaroihin liittyen tai valtaa, rahaa tai vaikutusta vailla olevien hylkäämisessä – solidaarisuus on varma ja kestävä valinta yhteisen hyvän saavuttamiseksi ja siten myös toisten huomioon ottamiselle. Sellaisena se on vaativa ideaali, jota paavi Johannes Paavali II on korostanut kutsussaan ”globalisoida solidaarisuus”.

”Suuri moraalinen haaste, jonka kansakunnat ja kansainvälinen yhteisö kohtaavat, on yhdistää kehitys solidaarisuuteen – todelliseen hyötyjen jakamiseen – jotta voitettaisiin sekä epäinhimillinen alikehittyneisyys sekä ”ylikehittyneisyys”, jossa ihmisiä pidetään pelkkinä taloudellisina yksikköinä kulutusjärjestelmässä.”

Tänään absoluuttinen köyhyys edelleen vaivaa liian monia ihmisiä maailmassa. Liian monet ovat yhä vailla perustavia sosiaalipalveluita, nimittäin puhdasta vettä, turvallista viemäröintiä, terveydenhoitoa, koulutusta, suojaa ja turvallisuutta. Liian monet ihmiset ovat työttömiä tai alityöllistettyjä. Liian monet lapset, erityisesti tytöt, ovat vailla kouluttautumismahdollisuuksia. Liian monet aikuiset, erityisesti naiset, ovat vailla lukutaitoa ja mahdollisuutta taloudelliseen edistykseen ja sosiaaliseen integraatioon. Liian monet ihmiset kärsivät sairauksien ja tautien, erityisesti HIV/AIDS:n ja malarian hävityksestä - niiden vaikutus on edelleen tuhoisa, erityisesti Afrikassa ja Karibiassa. Liian useilla on vain vähän toivoa valoisammasta tulevaisuudesta.

Koska kukaan ei voi solidaarisuuden kontekstissa olla ulkopuolinen tai välinpitämätön toisen ihmiskunnan jäsenen tilanteen edessä, etusija on annettava ei vain kaikkien kansojen täydelle kehittymiselle vaan ennen kaikkea köyhyydessä elävien ihmisten olosuhteille. Lisäksi tänään köyhyyttä ei voi enää määritellä pelkästään taloudellisin termein vaan entistä tarkemmin ihmisen kyvyttömyytenä toteuttaa hänen Jumalalta saamat kykynsä.

Vastauksien puute miljoonien veljiemme ja sisartemme perustavaa laatua oleville inhimillisille tarpeille rikkoo tänään inhimillisen yhteiskunnan liitoksia. Ei yhdenkään ihmisperheen osan tai jäsenen pitäisi joutua elämään ali-inhimillisissä sosiaalisissa, taloudellisissa, ympäristöllisissä, kulttuurisissa tai poliittisissa olosuhteissa. Äärimmäinen köyhyys on varmaankin kaikkein läpitunkevin ja halvaannuttavin ihmisoikeuksien rikkomus maailmassamme.

Sopusoinnussa subsidiariteettiperiaatteen kanssa köyhiä on kuultava näissä kysymyksissä ja heidän on oltava paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten kestävän kehityksen ohjelmien keskipisteessä. Köyhyydessä eläviä ihmisiä on kohdeltava osallistuvina subjekteina. Yksilöistä ja kansoista ei voi tulla välineitä vaan heidän on oltava tulevaisuutensa päähenkilöitä, joiden on mahdollista olla ”oman kehityksensä toimijoita” ja ”harjoittaa ihmispersoonalle luonteenomaista ja kansojen vaurauteen johtavaa luovuutta kulloisissakin taloudellisissa ja poliittisissa tilanteissa”. Jokaisen aloitteen, joka tukee ihmisten kehitystä ja jaloutta, on huomioitava ihmisolennon sekä hengellinen että aineellinen olemassaolo.

Yksi perustava tekijä inhimilliselle olemassaololle on vesi. Tänään merkittävä osa ihmisperheestämme on tilanteessa, jossa vesivarannot ovat riittämättömiä, tuoreen veden saanti on rajoitettua ja viemäröintipalvelut ovat vakavasti puutteellisia. Ensisijainen velvollisuus maailman vesivarojen tasapuolisessa ja kestävässä käytössä, suojelussa ja hallinnoimisessa on hallituksilla. Taistelussa köyhyyden poistamiseksi vesi on keskeinen tekijä, ei vain terveyteen liittyen vaan myös korvaamattomana tuottavuustekijänä. Tämän huippukokouksen on käsiteltävä tämän avainasemassa olevan luonnonvaran asettama haaste, koska, mikäli siihen ei puututa, seurauksena on kuolemaa niille, jotka eivät pääse käsiksi veteen.

Toinen tärkeän kiireellisyyden aihe kestävässä kehityksessä on maaseudun kehittäminen. Maaseudulla lasketaan asuvan yli puolet maailman väestöstä, eikä näillä aluella asuvilla köyhillä ole usein pääsyä perustavienkaan sosiaalipalvelujen piiriin. Nykyaikaisen urbanisaation nousu on joskus ollut syy unohtaa maaseudun väestö. Mutta juuri maaseudun korkeat köyhyysasteet ovat vaikuttaneet merkittävänä kiirehtivänä tekijänä väestön muuttamiseen kaupunkialueille.

Subsidiariteettiperiaate mielessä pitäen hyvä hallinto on yksi edellytys taistelussa köyhyyttä vastaan. Se on yhteisen hyvän palveluksessa. Jotta hyvä hallinto voisi olla menestyksellinen, sen on löydettävä uusia kumppaneita, jotka edistävät sijoittamista ihmisiin ja infrastruktuureihin ja jotka helpottavat kansalaisten osallistumista elämäänsä vaikuttaviin päätöksiin. Tässä yhteydessä arvostusta herättää demokraattinen järjestelmä siinä määrin, kuin se pyrkii takaamaan kansalaisten osallistumisen mahdollisuuden poliittisissa valinnoissa ja äänen käyttämisen hallinnossa.

Tämä on prosessi, jota paavi Johannes Paavali II kutsuu ”yhteiskunnan subjektiivisuudeksi”. Se perustuu ”osallistumisen ja jaetun vastuun rakenteiden luomiseen”, jotka molemmat ovat avaimia hyvään hallintoon. Hallinnon voidaan sanoa olevan hyvää, kun ihmisolennon mahdollisuudet kanavoidaan luovaan osallistumiseen hallintoon ja yhteiskuntaan. Kansainvälisen yhteisön yhteydessä hyvä hallinto edellyttää, että kaikilla valtioilla, köyhimmät ja pienimmät mukaan lukien, on pääsy niihin päätöksiä tekeviin elimiin, jotka määrittelevät toimintasuunnitelmia ja edistävät kansainvälistä yhteistyötä.

Vuonna 1995 paavi Johannes Paavali II puhui hengen uudistamisesta YK:n järjestelmässä: ”Yhdistyneet Kansakunnat – järjestön tulee nousta entistä enemmän hallinnollisen laitoksen kylmän statuksen yläpuolelle. Sen täytyy muodostua moraaliseksi keskukseksi, jossa maailman kaikki kansakunnat ovat kuin kotonaan ja kehittävät jaetun tietoisuuden siitä, että ne ovat ikään kuin ’kansakuntien perhe’. Ajatus ’perheestä’ saa aikaan saman tien jotakin enemmän kuin yksinkertaisia funktionaalisia suhteita tai tavoitteiden lähentymistä: Perhe on luonnostaan yhteisen luottamuksen, tuen ja vilpittömän kunnioituksen varaan rakentuva yhteisö. Autenttisessa perheessä vahvat eivät hallitse; päinvastoin heikommat jäsenet, juuri oman heikkoutensa perusteella, ovat sitäkin tervetulleempia ja palvellumpia.”

Keskinäisessä riippuvuudessa elävässä ja globalisoituvassa maailmassa juuri tätä ”perhe”-henkeä on vaalittava, mikäli on tarkoitus saada aikaan todellista edistystä kohti kestävän kehityksen ajatuksia ja tavoitteita. Vain silloin, kun on olemassa ymmärrys yhteisistä tarpeista ja saavutuksista, ihmiskunta voi siirtyä toteuttamaan parempaa elämää kaikille maailman ihmisille, kaikille ”kansakuntien perheen” jäsenille. Yhdistämällä ajatukset tarpeista ja saavutuksista luottamuksen, tuen ja kunnioituksen ajatusten kanssa kestävän kehityksen prosessi ei vain edisty vaan myös vahvistuu yrityksissään hävittää köyhyys, suojella ympäristöä, edistää ihmisoikeuksia ja osoittaa täyttä kunnioitusta yhteisesti jakamaamme ihmisen arvokkuutta kohtaan.

Tämän huippukokouksen tulosten täytyy asettaa pääpaino toimintoihin, joiden avulla etsitään inhimillistä, taloudellista ja sosiaalista kehitystä. Ne ovat näkökulmia, joista kestävä kehitys rakentuu.

Pyhä istuin toivoo, että tämän huippukokouksen tulos ei ole vain menestyksellinen vaan myös innovatiivinen ja eteenpäin katsova. Se toivoo, että sitoumukset, jotka täällä tehdään, siirtävät maailmaa ja ihmiskuntaa eteenpäin, jotta ne aidosti vaikuttaisivat kaikkien ihmisten, heidän perheidensä ja yhteisöjensä hengelliseen ja aineelliseen hyvinvointiin.

Tämän toivon toteuttamisessa kestävän kehityksen huippukokouksen yhteydessä Pyhä istuin pyytää ”itsensä lahjoittamista”, sillä ihmisolento ei voi täydellisesti löytää itseään muuten kuin itsensä lahjoittamisessa. Vastauksena itsekkyyteen ja välinpitämättömyyteen ”itsensä lahjoittaminen” viime kädessä varmistaa toisten ihmisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin ja tukee siten kestävää kehitystä. Tämä konsepti on perusta monille muuntyyppisille, vapaaehtoisille liittymille ja kumppanuuksille, joitaWSSD toivoo voivansa tukea ja edistää. ”Itsensä lahjoittaminen” on inhimillisen vapauden ylväintä hyödyntämistä ja perusta toiminnalle kohti kokonaisvaltaista inhimillistä kehitystä.

KATT/Zenit

Helsinki

Pyhän Henrikin katedraali-seurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. (09) 6824040, fax (09) 6224618. Sähköposti henrik@catholic.fi

La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu; su 10.00 missa latina, 11.15 päämessu, 18.00 iltamessu; ma, ke, pe messu 18.00, ti, to messu 7.30. (ke) 17.30 ruusukkorukous, (pe) 17.30 adoraatio. (ke, la) neokat. yhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja sopimuksen mukaan.

28.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 lat/engl, 11.15 päämessu/högmässa, 18.00 iltamessu
5.10. la 9.45 uskonnonopetus ranskaksi, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
6.10. Kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 lat/engl, 11.15 päämessu/högmässa, 13.00 perhemessu, 18.00 iltamessu
7.10. ma 18.30 informaatiokurssi seurakuntasalissa
12.10. la 10.00-12.00 lastenkerho, 12.00 messu, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
13.10. Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 lat/ranska, 11.15 päämessu/högmässa, 16.30 messu venäjäksi, 18.00 iltamessu
18.10. pe 19.00 messu filippiiniläisille (couple for Christ)
19.10. la 10.00 lauantaikurssi Englantilaisessa koulussa, 9.30 lördagskursen i församlingssalen, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

Diaspora:
Porvoo: 20.10, 17.11 su klo 14.00
Tikkurila: 27.10 su klo 15.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. (09) 2411633, fax (09) 2411634. Sähköp. marian.srk@kolumbus.fi. Kotisivu www.kolumbus.fi/marian.srk.

Su 10.00 päämessu suomeksi (1. sun. ruotsiksi), kirkkokahvit; 11.30 messu 1. sun. suomeksi/2. sun. vietnamiksi/3. sun. englanniksi/4. sun. italiaksi/(5. sun. suomeksi), kirkkokahvit; 18.30 iltamessu. Ma, ke, pe 7.15 aamumessu; ti, to, la 18.30 iltamessu. (Ti) 18.00 ruusukkorukous, (to) 18.00 adoraatio ja vesper. Rippitilaisuus: la 18.00-18.30 ja sopimuksen mukaan. Papit ovat tavattavissa parhaiten aamulla 9-12.

28.9. la 18.30 iltamessu
29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.30 perhemessu, 18.30 iltamessu
30.9. ma 14.00 maanantaiklubi
3.10. to 19.00 seurakunnan Caritas
4.10. pe 18.00 adoraatio, 18.30 Jeesuksen Pyhän Sydämen messu
5.10. la 16.30 messu Riihimäellä suomeksi
6.10. Kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu ruotsiksi, 11.30 messu suomeksi, 16.00 messu puolaksi, 18.30 iltamessu
7.10. ma 14.00 maanantaiklubi, 18.30 informaatiokurssi Pyhän Henrikin kirkolla
10.10. to 19.00 Vanhempien ilta seurakuntasalissa
12.10. la 10.00 Lastenkerho Pyhän Henrikin kirkolla, 18.30 iltamessu
13.10. Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu, 11.30 messu vietnamiksi, 18.30 iltamessu
14.10 ma 14.00 maanantaiklubi
15.10. ti 19.00 Teresat
19.10 la 10.00 Lauantaikurssi (uskonnonopetus), 13.00 Messu Marian kirkossa, 16.30 messu Riihimäellä vietnamiksi, 18.30 iltamessu

Diaspora:
Forssa: (Ev.-lut. seurakuntatalon kappeli) 20.10, 15.12. su klo 16.00
Hanko: (Täktömin kappeli) 26.10. la klo 16.00
Karjaa: (Keskiaikaisessa kirkossa) 29.12. su klo 16.00
Lohja: (P. Laurinb kirkko) 17.11. su klo 15.00
Riihimäki: (Kappelikirkko, Kolehmaisenkatu 26)
suomeksi: 5.10, 2.11., 7.12. la klo 16.30
vietnamiksi: 19.10, 16.11., 21.12. la klo 16.30
Soukka: (Soukan kappeli) 27.10., 24.11., 22.12. su klo 15.00

Informaatiokurssi

7.10., 20.10., ma 18.30 Pyhän Henrikin seurakuntasalissa

Turku

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. (02) 2314389, fax (02) 2505090. Sähköposti birgitta@catholic.fi.

Su 10.30 päämessu, 18.30 evening mass. Ma, pe, la 7.30 aamumessu, ti 18.30 iltamessu, to 18.00 adoraatio, 18.30 iltamessu. Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.15 aamumessu, 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English
Lokakuussa torstaisin ennen iltamessua rukoilemme ruusukkorukous.
5.10. la 18.00 messu Naantalin kirkossa
6.10 Kirkkovuoden 27. sunnuntai: Pyhän Birgitan seurakuntamme nimikkopyhimyksen juhlapyhä: 10.30 juhlamessu, 18.30 Mass in English
13.10 Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.15 aamumessu, 10.30 päämessu, 18.30 Mass in English
19.10 la Katekeesi ja lastenkerho Turussa

Diaspora:
Ahvenanmaa: 9.11. la 10.00
Naantali: 5.10 la 18.00
Pori: 26.10, 23.11. la 18.00

Jyväskylä

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. (014) 612659, fax (014) 612660. Kotisivu www.katt.fi/olavi.htm.

Su 10.30 päämessu. Ke 18.00 iltamessu. Tiedot muiden arkipäivien messuista puhelimitse ja kirkon ovelta. Rippitilaisuus sopimuksen mukaan.

28.9. la 18.00 iltamessu
29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.30 päämessu, 16.00 messu Kuopiossa
6.10. Kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.30 päämessu
11.10 pe 18.00 messu Kiteellä
12.10 la 11.00 messu Joensuussa, 16.00 messu Varkaudessa
13.10. Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.30 päämessu, 16.00 messu Mikkelissä
19.10. la Lasten uskonnonopetus, 12.30 messu

Diaspora
Joensuu: 12.10., 9.11., 7.12. la klo 11.00 (uskonnonopetus alkaa klo 9.45)
Kitee: 11.10., 8.11. pe klo 18.30
Kuopio: 29.9., 27.10., 24.11 su klo 16.00
Mikkeli: 13.10., 10.11., 8.12. su klo 16.00
Savonlinna: 26.10., 23.11., 21.12. la 11.00 (tavallisesti opetus alkaa klo 9.45)
Varkaus: 12.10., 9.11., 7.12. la klo 16.00

Tampere

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. (03) 2127280, fax (03) 2147814. Sähköposti katristi@nic.fi. Kotisivu www.nic.fi/~katristi.

Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu. Ti, to 7.30 aamumessu, ma, ke, pe 19.00 iltamessu. Ke 18.40 vesper. La messu 8.30. Rippitilaisuus ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

28.9. la 8.30 messu Lapualla, 12.00 messu Pietarsaaressa, 17.30 messu Kauhajoella
29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.30 päämessu
5.10 la 9.30 katekeesi, 14.15 messu
6.10 Kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.30 päämessu, 15.00 messu Hämeenlinnassa
12.10 la 12.00 messu Pietarsaaressa, 16.00 messu Vaasassa, 18.30 messu Kurikassa
13.10 Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.30 päämessu
18.10 pe 17.00 Pyhän Luukkaan juhlamessu, sairasten voitelu ja juhla seurakuntasalissa
19.10 la 10.30 lastenkerho, 12.30 messu

Isä Peter Gebara SCJ on sapattivapaalla 1.6.-15.12.2002.

Diaspora:
Hämeenlinna: 6.10., 3.11., 1.12. su klo 15.00
Kauhajoki: 28.9. la klo 17.30; 26.10., 16.11., la klo 19.00; 25.12. ke klo 19.00
Kurikka: 12.10., 2.11., 7.12. la klo 18.30; 26.12 to klo 18.30
Lapua: 28.9. la klo 8.30; 26.12. to klo 8.30
Pietarsaari 28.9., 12.10., 26.10., 2.11., 16.11.7.12. la klo 12.00; 26.12. to 12.00
Vaasa: 12.10., 26.10., 2.11., 16.11., 7.12. la klo 16.00; 26.12 to klo 16.00

Kouvola

Autuaan Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. (05) 3711251. Sähköposti stan.szymajda @sci.fi. Kotisivu www.sci.fi/~stan. Pankkiyhteys: Sampo 800015-1888441.

Su 11.00 tai 18.00 päämessu kirkossa. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan. Kirkkoherra tavattavissa parhaiten torstaisin.

26.9. to 18.00 iltamessu
29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 11.00 päämessu.
3.10 to 18.00 iltamessu ja ruusukkorukous
4.10 pe 18.00 iltamessu
6.10 Kirkkovuoden 27. sunnuntai: 11.00 päämessu
10.10 to 18.00 iltamessu ja ruusukkorukous
13.10 Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 11.00 päämessu
17.10 to 18.00 iltamessu ja ruusukkorukous

Diaspora
Lahti: (ort. kirkko) 5.10., 2.11., 7.12. la 14-16 uskonnonopetus, 16.00 messu
Lappeenranta: (ort. kirkko) 20.10., 17.11. su 11.30 messu
Hamina: (Poistilan seurakuntakoti) 27.10., 24.11., 22.12. su 11.00 messu

Uskonnonopetus Kouvolassa kuukauden toisena lauantaina 11-13, messu 13.00. Päivämäärät: 12.10., 9.11., 14.12.

Uskonnonopetukseen Kouvolassa osallistuvat toisena lauantaina Kouvolan, Kotkan, Haminan, Lappeenrannan ja Imatran seutujen lapset. Opetuksen jälkeen 13.00 on messu. Lahden ja sen ympäristön lapset saavat opetusta kuukauden ensimmäisenä lauantaina ja osallistuvat sen jälkeen messuun.

SYYSTALKOOT KOUVOLASSA 19.10 alkaen klo 12.00. Tervetuloa perinteisiin syystalkoisiin. Ottakaa mukaan joitakin eväitä ja mahdollisesti työvälineitä mutta ennen kaikkea hyvä mieli tehdä yhdessä jotain kaunista ja hyödyllistä seurakuntamme hyväksi.

Oulu

Nasaretin Pyhän Perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh. (08) 347834, fax (08) 347029. Sähköposti marino@pp.inet.fi.

Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, pe 18.30 iltamessu. Ke, la 19.00 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30-18.30 ja sopimuksen mukaan. Kirkko avoinna arkisin 10.00-12.00

29.9. Kirkkovuoden 26. sunnuntai: 11.00 päämessu
3.10 to Ekumeeninen Sanan jumalanpalvelus Tuiran seurakuntasalissa (Myllytie 5)
6.10 Kirkkovuoden 27. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Torniossa
13.10 Kirkkovuoden 28. sunnuntai: 11.00 päämessu, 17.00 messu Rovaniemellä

Uskonnonopetus:
Lauantaisin klo 11.00

Diaspora
Raahe: 27.10 su klo 17.00
Rovaniemi: 13.10, su klo 17.00
Tornio: 6.10, 20.10 su klo 17.00

Keskukset

Ekumeeninen keskus

Myllyjärvi, 02740 Espoo. Puh. (09) 8557148.

Su 11.00 liturgia, kirkkokahvit. To, pe 9.00-18.00 ikonimaalauksen opetusta.

Katekeettinen keskus

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. (09) 2416095, fax (09) 5885157. Sähköposti katekeettinen.keskus@co.inet.fi.

LUCIA-PUOTI
Kuusitie 6. Avoinna:

12.00 - 17.00 ke/pe
12.00 - 18.15 ti/to
ma/la suljettu

Katolista kirjallisuutta, kortteja, uskonnollisia esineitä ja lahjatavaroita.

Katolinen tiedotuskeskus

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 0208350751, fax (09) 650715. Sähköposti info@catholic.fi.

www.catholic.fi

Stella Maris

Sirkkoontie 22, 09630 Koisjärvi. Puh. (019) 335793, fax (019) 335892.

2.-11.10 Ignatiaaniset harjoitukset - retriitt
21.-23.10 Pappienneuvosto
15.-17.11. Familjeläger
6.-8.12. Reträtt: Syster Veronica, OP

Studium Catholicum

Ritarikatu 3b A, 00170 Helsinki. Puh. (09) 660901, fax (09) 68712244. Kirjasto on avoinna ke 14-18. Sähköposti studium.catholicum@jippii.fi

Suomen Caritas

Maneesikatu 5, 00170 Helsinki. Puh. (09) 1357998, fax (09) 68423140. Sähköposti info@caritas.inet.fi.

Vanhempain-iltoja Helsingissä

Ajankohtaista asiaa peruskoulun katolisesta uskonnonopetuksesta - seurakuntakohtaiset vanhempainillat peruskoululaisten vanhemmille:

to 10.10 klo. 19.00 P. Henrikin seurakuntasali

to 29.10 klo. 18.00 P. Marian seurakuntasali

Vanhempainillat ovat **yhteisiä kouluopetukseen ja lauantaikurssiin osallistuvien lasten vanhemmille!**

Seurakunnan, opettajien ja katekeettisen keskuksen edustajien puheenvuoroja sekä vapaata keskustelua. Mahdollisuus tavata uskonnonopettajia. Tervetuloa.

Järjestäjät: Katekeettinen keskus ja Helsingin katoliset seurakunnat.

Erityisesti koululaisille ja heidän perheilleen suunnatut Perhemessut:

su 29.9 klo. 11.30 P. Maria

su 6.10 klo. 13.00 P. Henrik

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin.
Edulliset laulupalkkiot tilauksen mukaan.

Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.
Reasonable charges depending on occasion.

Yhteys / Contact : Markus Mäkelä 040-7178833

Tue katedraalikuoroamme!
Please support the Cathedral Choir!

Maallikkofransiskaanit OFS

Maallikkofransiskaanit kokoontuvat kaksi kertaa kuukaudessa. Torstain kokoukset ovat yhteisön kokouksia, joissa käsitellään virallisia asioita. Joskus ohjelmassa on myös lyhyt videoesitys.

Tiistain kokoukset ovat ohjelmallisia. Niihin ovat tervetulleita kaikki rikkaasta historiastamme sekä nykypäivän fransiskaanisesta elämäntavasta kiinnostuneet. Kokouspaikka on p. Marian srk-sali, Mäntytie 2, 00270 HELSINKI.

Syksy 2002, 53. toimintavuosi

Tiistai 24.9. Iltamessu klo 18.30, sen jälkeen EUFRA 2002 :n otsikon mukainen esitelmäilta srk-salissa : Franciscuksen kanssa tiellä uuteen Eurooppaan I. Saadut kokemukset ja silmäys tulevaisuuteen. Sotien ja miehitysten jälkeen anteeksianto ja sovitus. (Perjantai 4.10. P. Franciscuksen muistopäivä)
Torstai 17.10. yhteisön kokous klo 17, iltamessuklo 18.30
Tiistai 29.10. Iltamessu klo 18.30, sen jälkeen EUFRA 2002 :n otsikon mukainen esitelmäilta srk-salissa: Franciscuksen kanssa tiellä uuteen Eurooppaan 2. Kirkon uusi polku Vatikaanin II :n konsiilin jälkeen. Aikamme haasteet; fransiskaanisesta spiritualiteetista syntynyt uudenlainen globalisaatio, joka elää sopusoinnussa ihmiskunnan ja kaikkien luotujen kanssa.
Torstai 14.11. yhteisön kokous klo 17, iltamessuklo 18.30
Tiistai 26.11. Iltamessu klo 18.30, sen jälkeen esitelmäilta srk-salissa: Aurinkolaulu
Joulukuun alussa vietetään yhteistä joulujuhlaa Teresojen ja Karitatiivisen ryhmän kanssa
Torstai 12.12. yhteisön kokous klo 17, iltamessu klo 18.30 (vuoden viimeinen kokous)

Muita tapahtumia

Academicum Catholicum

AC:n syksyn ohjelma:

26.9. Piispa Jósef Wróbelin esitelmä kantasoluista.
17.10. Ortod. arkkipiispa Leo: "Ortodoksinen maailma 1990-luvulla". Pohdintaa kahden keskeisen ortodoksisen maailman keskuksen, Konstantinopolin ja Moskovan patriarkaatin kehityksestä.

Kokoukset (ei 14.9.) kello 18.30 (14.11. klo 18) Studium Catholicumissa, Ritarik. 3b A, Hki. Kaikki ovat tervetulleita.

Academicums programm hösten 2002:

Månadsmöten enl. ovanstående i Studium Catholicum, Riddareg. 3 b A., Hfors

Karmeliittamaallikot (OCDS)

Ma 7.10. klo 17 Hiljainen rukous karmeliittaperinteen mukaisesti ja vesper Pyhän Henrikin katedraalin sakramenttikappelissa. Tervetuloa!

Teresat

Teresat kokoontuvat pääasiallisesti P. Marian seurakuntasalissa, Mäntytie 2, joka kuukauden 1. ja 3. tiistai.

Ilta alkaa messun vietolla P. Marian kirkossa klo 18.30. Messua edeltää ruusukkorukous klo 18.00 alkaen.

Jäsenmaksun (10 euroa) voit vaivattomimmin maksaa suoraan rahastonhoitajalle kokousilloissa, tällöin ei synny pankkikuluja maksajalle eikä yhdistykselle. Toki voit maksaa myös pankin välityksellä, tili on 127130-82960, saajana Teresa ry.

Teresoiden ohjelmaa

1.10. tiistai. Vierailu karmeliittaluostarissa Myllyjärvellä, missä vietämme Teresamessua klo 17.00 ja seurustelemme sisarien kanssa.
15.10. tiistai. Matti Andelin jatkaa "Teresoiden keittiössä", tällä kertaa opimme valmistamaan makeita herkkuja ja saamme myös maistiaisia.
5.11. tiistai. Sisar Benedicta alustaa aiheesta "Epäilen, uskon"; keskustelua. Messussa rukoilemme teresavainajien puolesta.

Teresa ry. on Helsingin molempien katolisten seurakuntien yhteinen yhdistys. Toimimme pääkaupunkiseudulla Pyhän Henrikin ja Pyhän Marian seurakuntien karitatiivisen työn hyväksi järjestämällä myyjäisiä, joiden tuotosta luovutamme kirkkoherrojen jaettavaksi avustuksia vanhusten, sairaiden ja lasten tarpeisiin, sekä tuemme nuorten toimintaa. Yhdistyksellä on myös tärkeä tehtävä katolisen identiteetin vahvistamisessa ja sen vuoksi esitelmä- ja keskusteluillat muodostavat laajan osan toiminnastamme.

Tervetuloa mukaan toimintaan!

TERESA RY:N JOHTOKUNTA

Pyhän Henrikin Seuran kulttuurimatka keväiseen Riikaan 28.-31.3.2003

Mielenkiintoinen matka Baltian pikku Pariisiin, paljon nähtävää, kirkkoja, kulttuurihistoriaa ja värikästä nykypäivää. Lento perjantaina 28.3. klo 9.20-10.30 Helsingistä Riikaan ja paluu maanantaina 31.3. klo 18.15-19.25. Majoitus vanhassa keskustassa, Hotel Konventa Seta ***, joka on ollut aikoinaan dominikaaniluostari, buffet-aamiainen. Matkaan sisältyy tulopäivänä kaupunkikierros, joka päättyy hotelliin. Lauantaina on kiertoajelu, jonka aikana tutustutaan Rastrellin suunnittelemiin Rundalen ja Jelgavan palatseihin. Hänen muita merkkiteoksiaan ovat mm. Pietarhovi, Talvipalatsi, Smolnan luostari ja Stroganoffin palatsi. Retkeen kuuluu lounas.

Matkan hinta jaetussa 2-hh 497 euroa, 1-hh 597 euroa. Ennakkomaksu 100 euroa (jota ei palauteta) ilmoittautumisen yhteydessä. Voimassa oleva ulkomaanpassi vaaditaan. Ilmoittautumiset, tiedustelut ja tarkempi matkaohjelma: Lauri Lehtovirta, puh. 09-61561707 (ark. 9-17), email lauri.lehtovirta@kohdematkatkaleva.fi.

Guatemala: täynnä toivoa ja tekemistä

Sisar Renée Brinker CPPS oli viime kesänä usean muun kalliin veren sisaren kanssa opintomatkalla Guatemalassa. Seuraavassa on hänen matkakertomuksensa tuosta traumaattisesta maasta.

Ensimmäinen silmäys, jonka loimme Guatemalaan, oli sen pääkaupungin näkeminen ympäröivien vuorien suojassa. Meille kerrottiin, että lentäjät tällä reitillä saavat erityiskoulutusta osatakseen ohjata koneensa tuohon petolliseen syvänteeseen, jota oikukkaat tuulet hallitsevat heitellen pienkoneita kuin höyheniä. Onneksi tuo tieto kerrottiin meille vasta laskun jälkeen!

Meidät oli lähetetty kymmenpäiväiselle ihmisoikeuskurssille, jonka kuluessa vierailimme useissa eri paikoissa oppiaksemme jotakin Guatemalasta, sen historiasta, kulttuurista ja ihmisoikeustilanteesta. Tarkoituksemme oli myös nähdä paikan päällä, miten Guatemalan köyhien ihmisten, erityisesti alkuperäiskansojen, ahdinkoa yritetään helpottaa.

Guatemala on vuorinen maa, joka on luonnonvaroista rikas mutta jota korruptio, valtaapitävien salaiset sopimukset ja pitkän sisällissodan väkivaltaisuudet varjostavat. Pahimpina väkivallan vuosina (1978-1985) yli sata tuhatta ihmistä tapettiin, lähes 50.000 katosi, miljoona joutui evakkoon, 440 kylää tuhottiin. Sisällissodan jätti 200.000 orpolasta ja 40.000 leskeä.

Mielivaltaisen vallankäytön viimeaikaisia seurauksia on esimerkiksi vuonna 1998 tapahtunut piispa Juan Gerardin murhaaminen, jota ei vieläkään ole selvitetty. Murha tapahtui pian sen jälkeen, kun Gerardi oli julkaissut 1400-sivuisen raportin ”*Guatemala: Never Again*”. Siinä hän tarkastelee ja esittelee tehtyjä ihmisoikeusrikoksia ja systemaattista väkivaltaa, jota Guatemalassa on käytetty 1960-luvulta lähtien.

Guatemala Cityssä tutustuimme Ihmisoikeuskomissioon, kuulimme nuoren miehen kertomuksen siitä, kuinka hänen ja monien hänen kollegoidensa henkeä on uhattu. Jotkut on ammuttu. Piispa Gerardin murhan tapahtumapaikalla vierailu liikutti ja jäädytti meidät kaikki.

Yhtä karmaiseva oli yhden ”kadonneen” pojan äidin kertomus. Hän on yksi Kadonneiden toimiston (*Office of the Disappeared*) perustajia. Toimiston tarkoitus on vaatia viranomaisia etsimään massamurhien uhrien ruumiit ja tutkia tehdyt rikokset. Myös kyseinen äiti pelkää joka päivä henkensä edestä. Ottaessaan toimiston seinältä tuhansien kuvien joukosta oman murhatun poikansa kuvan tunnelma oli henkeäsalpaava.

Rohkaisevampi ilmapiiri vallitsi keskuudessamme, kun vierailimme klinikalla ja koulussa, joita neljä eri yhteisöistä tullutta kalliin veren sisarta hoitaa. Se oli todellinen elämän ja toivon merkki.

Toinen toivon ääni kuului paikallisen teologin, historioitsijan ja runoilijan **Julia Esquivelin** suusta. Hän kertoi taistelusta oikeudenmukaisuuden puolesta. Vaikka hän olikin jo vanha ja heikko, hänen kertomuksensa oli täynnä intohimoa ja myötätuntoa.

Hänet oli karkotettu, vangittu, häntä oli vainottu, mutta silti hänen sanomansa oli toiveikas; se oli kutsu rukoukseen ja anteeksiantoon.

Neljäntenä päivänä lähdimme pääkaupungista kohti Chichicastenangoa. Matkalla teimme sivuretken Zacualpaan. Siellä tapasimme italialaisen fransiskaanin, joka kontojen että työtehtävien kirjo, joita koimme siellä. Kirkkoherra työskentelee paikallisten kanssa niin kuin kaikkien ulkopuolisten tulisi: Hän neuvoo ihmisiä monissa asioissa, selvittää yhteisesti suurimmat tarpeet, miettii, miten asiat saadaan hoitumaan ja tavoitteet toteutumaan. Paikalla oli sekä paikallisia että ulkomaian antaumuksellisesti ihmistensä puolesta. Hänen palkintonsa oli marttyyrius.

Odysseiamme viimeisenä etappina oli käynti Santa Luciassa, kaupungissa keskellä kuumaa ja kosteaa etelärannikkoa. Siellä on orpokoti, jota hoitavat yksi pohjoisamerikkalaismies ja hänen maya-intiaanivaimonsa. Samalla he huomattava, varsinkin, kun otetaan huomioon kaikki tarpeet sekä se vähäinen apu, joka on saatavissa.

Tämä piskuinen kansakunta täynnä taistelevia yksilöitä antoi meille paljon kokemuksia. Rehevä maa, jota vuoret tornien lailla peittävät, vaikuttaa tyyneltä. Pinnan alla tulivuoret kuitenkin vain odottavat purkautumista. Tämä maantieteellinen näkymä on metafora koko Guatemalan kansalle. Kulkiessamme vuorten ja laaksojen poikki kaikki vaikutti rauhalliselta – pinnan alla kytevät vielä kaikki väkivallan ainekset: epäoikeudenmukaisuus, köyhyys, korruptio.

Tulin pois vakuuttuneena, että jotakin on tehtävä niiden ihmisten tuskien helpottamiseksi, jotka ovat kärsineet liian kauan ja liian paljon. Olipa se sitten kuinka pientä tahansa.

Sr. Renée Brinker CPPS

työskenteli yhden alkuperäiskansan parissa, sekä alueen naisten keskuudessa tärkeää työtä tekevän sisar Anan, itsekin alkuperäisväestöä. Paikallinen seurakunta oli aikoinaan joutunut armeijan kuulustelukeskukseksi. Kidutuskammio, jonka pohjakaivoon kidutettujen veri oli valutettu, toimi nyt kappelina – rukouksemme tuossa tilassa herätti meissä surua mutta – kummallista kyllä - myös toivoa.

Seuraavat kolme päivää vietimme San Tomasissa ja Tolimanissa, jossa työskentelee myös joitakin hiippakuntapappeja Minnesotasta. Ehkäpä ihmeteltävintä oli sekä ussia maallikoita ja pappeja, monista eri uskonnollisista yhteisöistä sekä San Tomasista että muualta. Jotkut ylläpitävät klinikoita, koulua, vanhenevien ihmisten ja lasten hoitokoteja jne. Isä **Greg** on avustanut myös uudelleenmetsitysohjelmien toteuttamisessa, biodynaamisessa viljelyssä ja kahvi- ja hunajaosuuskuntien perustamisessa. Kaikkia projekteja ei voi edes mainita. Niitä leimaa myös hyvä ekumeeninen ilmapiiri.

Tolimanista kävimme myös läheisessä pikkukaupungissa, jonka kirkossa oli murhattu oklahomalainen isä Francis. Hän oli taistellut liimyös pitävät huolta kouluttamattomien ihmisten oikeuksista alueella.

Lopulta palasimme takaisin ylämaalle. Vietimme viime päivät Antiguassa, aikaisemmassa pääkaupungissa, joka on yksi Guatemalan tärkeimmistä turistikohteista. Sitä ympäröivät vuoret, joista kolme on tuliperäistä ja yksi niistä aktiivinen. Säännöllisesti se sylkee savua varoitukseksi.

Kohokohta Antiguassa oli vierailu sairaalassa, jonka paavin vastikään heinäkuussa kanonisoima veli Pedro on perustanut. Hänen aikaansaannoksensa, joka nyt on fransiskaanien hoidossa, on todella

Pyhällä Pedrolla paljon merkitystä

Paavi **Johannes Paavali II**:n pyhäksi julistaman veli Pedro de San Jose Betancurin suosio on kanonisaation seurauksena kasvanut tuntuvasti. Uutistoimistot ovat kertoneet pyhän Pedron perustaman sairaalan houkuttelevan jatkuvasti enemmän pyhiinvaeltajia.

Samoin on kerrottu pyhän Pedron erinomaisesta vaikutuksesta kutsumuksiin sekä sääntökuntaelämää että pappeutta varten.

KATT/CNS

Kuva: isä Vincent, Uganda.

Liity Caritaksen jäseneksi!

Jäsenmaksu 10 euroa vuodessa.

Lähetä jäsenanomus:

Suomen Caritas ry
Maneesikatu 5
00170 Helsinki

Haluan liittyä Suomen Caritas ry:n jäseneksi.

Nimi:

Osoite/yhteystiedot:

Seurakunta:

Ammatti:

Päiväys:

Allekirjoitus:

Inkulturation i Mozambique

Alla afrikanska folk har traditionellt initieringsriter för ungdomar av båda könen. Förr drog man sig tillbaka till en enslig plats, där stammens äldre lärde de unga traditionerna, stammens historia och samlevnadsregler. Ganska länge har kyrkan haft en negativ syn på denna institution, men sedan några tiotal år är den accepterad.

En infödd Jesuit Ezequiel Gwembe, har sedan femton år hållit katolska initieringsreträtter i Mozambique. Där är de av behovet för att det långa inbördeskriget ryckt massor av unga från deras hembyar till storstäderna, där de mist både traditioner och sociala nätverk.

Fader Ezequiel lyckas med små medel samla närmare 150 ungdomar två gånger i året till reträtt. Där får de i sex intensiva dagar underkasta sig "självkontroll, lydnad och tystnad". Det börjar med en rituell rening. Sedan äter de traditionell afrikansk mat med fingrarna, får lära sig gamla myter, seder och bruk. Alla skeden av initieringen beledsagas av bibelläsning. Det sägs åt dem att de måste genomgå detta för att bli fullvuxna kvinnor och män.

En stor del av undervisningen försiggår under ett stort vårdträd. Det är en kraftfull symbol. Initieringen börjar efter solnedgången med en utläggning om ljusets och mörkrets betydelse.

De unga får tala om familjerelationer, om sex och Aids. De får lära sig hur man umgås med svärföräldrar och om traditionella värden: respekt för gamla, för förfäderna, för heliga platser. Dessa värden är lika giltiga i dag som förr, men de får lära sig att leva dem katolskt.

Fader Ezequiel har fått god respons av ungdomarnas föräldrar. Efter en sådan reträtt har de unga större självbehärskning och visar mera respekt och ansvarskänsla.

Efterfrågan på dessa reträtter har spritt sig till flere stift och fader Ezequiel arbetar nu på att skola medhjälpare och nya reträttledare.

MÄRTA AMINOFF

Bygger på en artikel i KM

Rukouksesta Meidän Rouvallemme

Rukoukset Neitsyt Marialle ovat tärkeitä, mutta eivät ole Jumalan palvontaa. Miksi Mariaa rakastetaan. Yhden vastauksen esittää Maria-aiheisen kirjan toimittanut F. J. Sheed.

Katolilaiset osoittavat rukouksiansa Neitsyt Marialle, mutta eivät samalla tavalla kuin Jumalalle. Näemme eron, kun tutkimme rukouksen nelijakoisuutta.

Palvonta – joka kristitylle on yhdistelmä ylintä kunnioitusta ja suurinta rakkautta – on tarkoitettu yksin Jumalalle, joka on Loputon Olemassaolo [*Infinite Being*] ja josta kaikki asiat ja olennot ovat riippuvaisia. Mutta kaikki Jumalan työt ovat hyviä sen hyvyyden takia, jonka Hän on niille antanut; niitä kunnioittamalla me kunnioitamme Häntä. Mitä enemmän hyvyyttä hän on niille antanut, sitä paremmin ne heijastavat Hänen omaa loputonta täydellisyyttään ja sitä enemmän me kunnioitamme, arvostamme ja ylistämme niitä. Meidän Rouvamme on hänen huipputyönsä: me kunnioitamme häntä enemmän kuin mitään muuta Jumalan luomaa – ja sen me myös kerromme hänelle. Jumala rakastaa häntä enemmän kuin mitään muuta luomaansa olentoa – siksi, että hänessä on enemmän hyvyyttä, että hän rakastaa Jumalaa enemmän. Jumala rakastaa häntä enemmän, niin mekin, ja me myös kerromme sen hänelle.

Kiitoksen sanominen – kaikki hyvät lahjat ovat Jumalalta. Ensisijaisesti me kiitämme Häntä. Kuitenkin Jumalan alapuolella ihmisetkin voivat antaa meille hyviä lahjoja. Toissijaisesti me kiitämme heitä. Yksikään luotu ei ole antanut meille niin hyvää lahjaa, kuin Neitsyt, joka antoi meille Kristuksen; aina, kun muistamme tuon lahjan, muistamme kiitollisuutemme hänelle. Olisi moukkamaista olla kertomatta sitä hänelle. Ja kyllä me kerromme. Hänellä on meille myös muita lahjoja, niin kuin pian näemme. Me kiitämme häntä niistäkin.

Syntien katuminen – Tunnustamme syntisyytemme Jumalalle, koska vain siksi, että synnit loukkaavat Häntä, ne *ovat* syntejä, ja vain Hän voi antaa ne anteeksi. Mutta me tunnustamme syntisyytemme myös Meidän Rouvallemme. Miksi? Koska meidän syntimme aiheuttivat hänen Poikansa katkeran kärsimyksen ristillä. On toinenkin syy. Kuunnelkaa, miten messussa pappi sanoo *Confiteorin(*)*:

> Tunnustan Jumalalle kaikkivaltiaalle, autuaalle Maarialle ainaiselle Neitsyelle, autuaalle Mikaelille Ylienkelille, autuaalle Johannes Kastajalle, pyhille Apostoleille Pietarille ja Paavalille, kaikille Pyhille ja teille, veljet, että olen suuresti syntiä tehnyt ajatuksin, sanoin ja töin, omalla syylläni, omalla syylläni, omalla suurella syylläni.

Tunnustettuamme syntimme Jumalalle, kuten ensimmäisessä lauseessa teemme, mitä hyötyä on tunnustaa ne kaikille näille pyhille? *Confiteor* päättyy näin:

> *Sentähden pyydän* autuasta Maariata ainaista Neitsyttä, autuasta Mikaelia Ylienkeliä, autuasta Johannes Kastajata, pyhiä apostoleja Pietaria ja Paavalia, kaikkia Pyhiä ja teitä, veljet, *rukoilemaan puolestani Herraa Jumalatamme.*

Pyyntö – vain Jumala voi antaa anteeksi syntimme. Vain Jumala voi antaa meille mitään hengellistä tai aineellista hyvää. Mutta Jumala antaa sitä jollekin henkilölle, koska joku toinen on pyytänyt Häneltä sitä. Siksi me pyydämme Meidän Rouvaamme rukoilemaan Jumalaa, ettemme me tuhoutuisi syntiemme tähden – emmekä pyydä vain häntä, vaan Mikaelia ja Johannesta ja Pietaria ja Paavalia ja kaikkia pyhiä. Emmekä pyydä vain kaikkia pyhiä vaan syntisiäkin – jokainen voi rukoilla toisten puolesta, jokaisen rukoukset voivat hyödyttää toisia.

Me tiedämme tämän yhden ratkaisevan tosiasian perusteella - kun Herramme antoi meille rukouksen, josta oli tuleva kaikkien rukousten esikuva, Hän teki sen monikkomuotoon: ei "anna *minulle*

tänä päivänä jokapäiväinen leipäni, anna *minulle* anteeksi syntini ... päästä *minut* pahasta", vaan anna *meille* leipämme, anna *meille* anteeksi, päästä *meidät*. Herramme opetuksen mukaan ihminen rukoilee saadakseen leipää, anteeksiannon, poispääsyn ei vain itselleen vaan muille. Siksi (matemaattisesti ajatellen) yhden ihmisen rukous voi auttaa toisia saamaan aineellista ja hengellistä hyvää. Siksi me pyydämme toisia rukoilemaan puolestamme. Niin teki pyhä Paavali. Hän esimerkiksi pyysi käännyttämiään ihmisiä rukoilemaan puolestaan – jotta hän pelastuisi nurjista ja häijyistä ihmisistä (vrt. 2. Tess. 3: 2). Eikä tämä poista mitään Kristuksen ainoasta välittäjäntoimesta. Itse asiassa pyhä Paavali (1. Tim. 2) käyttää juuri sitä, että on yksi "välimies Jumalan ja ihmisten välillä, ihminen Kristus Jeesus", *syynä* siihen, miksi meidän tulee rukoilla toistemme puolesta: koska ihminen ja Jumala ovat liittyneet toisiinsa Kristuksen kautta, ihmisen rukoukset voivat olla hyödyllisiä Jumalan kanssa.

Tähän liittyy myös orgaaninen periaate. Kristityt ovat yhden ruumiin, Kristuksen mystisen ruumiin jäseniä, ja yhden jäsenen vahvuus voi auttaa toisen heikkoutta. Vähäisemmällä mutta sittenkin todellisella tasolla kaikki ihmiset liittyvät toisiinsa ihmissuvun veljeydessä. Näyttäessään, että meidän tulee rukoilla toistemme puolesta ja tavoitella toistemme rukouksia, Jumala muistuttaa meitä tästä kaksoissolidaarisuudesta.

Viimeistä sanaa tuskin tarvitsee sanoa: Jos jonkun ihmisen rukouksilla on voimaa Jumalan luona, niin ainakin Meidän Rouvamme rukouksilla. Hän on pyhin kaikista Jumalan luomuksista ja siten kaikkein mieluisin Jumalalle; hän on myös kaikkien ihmisten Äiti ja siten aina valmiina tulemaan ihmisten avuksi.

F. J. Sheed

Kirjasta: F. J. Sheed (toim.): The Mary Book. Sheed & Ward, 1950. Suomennos KATT. Kuvat tämän vuoden hiippakuntajuhlasta.

(*) Kirjoituksen julkaisuaikaan messun alussa pappi sanoi synnintunnustuksen erikseen ennen kansaa. Sillä oli vähän nykyistä pitempi muoto, jonka esitetty suomennos on A. Carlingin "Rukouskirjasta" vuodelta 1949.

Caritaksen adventti-kalenteri

Hinta 3 euroa (+ postituskulut)

Tilaukset:

Suomen Caritas ry
Maneesikatu 5
00170 Helsinki

Puh. 09-1357998
Fax 09-68423140
Sähköp. info@caritas.inet.fi

Andrum:

Det finns så mycket av Alltet/att Intet är så väl skylt

Någonstans är gränsen redan överskriden. Bilderna på näthinnan, lager på lager. Att se utan att inse. Att verkligen inse vad man sett och att inte kunna glömma det.

Kunskap. Information. Bilderna. Pratet. Världen tränger sig på varje dag, via massmedierna får vi ta del av bilder, får vi färdigt tolkade uttalanden av händelser vi ingenting vet om. Det är inte våra bilder, vi har inte hört det som sägs men vi tror på medierna, har vi något val? Det finns människor som tvångsmässigt lyssnar till nästan varje nyhetssändning. Man kanske tror att man på något egendomligt sätt kan kontrollera världen då. När man vet det senaste, när man vet någonting nytt.

Jag kommer att tänka på vad Solveig von Schoultz sade något år innan sin död: "Man borde ha fem huvuden för att klara sig i dag". Ja. För att verkligen tillgodogöra sig information och kunskap måste vi först läsa och/eller lyssna, sedan bearbeta stoffet och slutligen förstå det. Det tar tid.

Bilderna avlöser varandra. Någonstans är gränsen redan överskriden. Vi måste sovra, välja bort för att inte bli förvirrade och glömska. Samtidigt måste vi ha tålamod och vara snabba, vi måste vara effektiva och avslappnade, tillmötesgående och bestämda, hoppas på det bästa men förbereda oss på det värsta, ta ställning och vara diplomatiska.

Men någonstans fattas det alltid någonting och därför uteblir växelverkan och dialogen så ofta med människorna omkring oss. "Det finns så mycket av Alltet/att Intet är så väl skylt.", skriver den polska författaren Wislawa Szymborska i diktsamlingen ***Verkligheten kräver***.

En novemberdag för många år sedan promenerade jag omkring i den lilla italienska staden Pietrasanta i Italien. Jag gick tills jag kom ut på en lerig landsväg. Det hade regnat under natten. Tazetterna blommade och det var tio grader varmt, inte särskilt grönt längre. Åskan bullrade svagt bakom bergen, annars var det tyst. Jag tänkte på ingenting. Då hördes plötsligt ett ljudligt bankande. Det fanns ingen människa i närheten. Bankandet fortsatte och jag såg en svart häst som stod bunden vid ett skjul långt ute på åkern. Jag stannade och den slutade sparka på skjulet. Vi stod och tittade en stund på varandra. Den nickade och jag vinkade tillbaka. Sedan fortsatte jag gå, hästen började beta. Det var en hälsning och bekräftelse, ett slags kommunikation som gjorde mig lugn och glad. "Det finns så mycket av Alltet/att Intet är så väl skylt." Szymborska avser här med Intet tomheten. Vi förväxlar ofta tystnad med tomhet. Men det behöver inte vara så. Vi behöver tystnad för att få utrymme för våra tankar och för att kunna lyssna. Det är i tystnaden Gud talar till oss och i den kan våra ord formas till böner. Och våra böner blir alltid hörda.

Agneta Ara

Radio Vega, Andrum 13.9.2002

Caravaggio: Lepohetki pakomatkalla Egyptistä. Galleria Doria Pamphili, Rooma. Christus Rex. Inc.

Maailman perheiden tapaamiseen valmistava kirjoitussarja jatkuu:

Perhe rukouksen yhteisönä

Kristityllä perheellä on oma erityinen asema kotikirkon rukouksen yhteisönä, jossa vanhemmilla on ainutlaatuinen tilaisuus painaa lasten mieliin ja sydämiin heidän ensimmäiset ja ikimuistettavat keskustelut elävän Jumalan kanssa. Kirkko kehottaakin vanhempia tutustuttamaan lapsiaan rukoukseen ja kirkon liturgiaan jo varhaisista ikävuosista lähtien. Lapsille on annettava mahdollisuus ja sanat puhua Luojalleen sekä osallistua asteittain kykyjensä mukaisesti sekä kirkon liturgiaan että sakramentteihin.

"Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä jokainen pyytävä saa ja jokainen etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan. Ei kai kukaan teistä anna pojalleen kiveä, kun hän pyytää leipää? Tai käärmettä, kun hän pyytää kalaa? Jos kerran te ... osaatte antaa lapsillenne kaikenlaista hyvää, niin paljon ennemmin teidän taivaallinen Isänne antaa hyvää niille, jotka sitä häneltä pyytävät" (Matt. 7: 7-11).

Kristityn perheen lapsia tulee jo varhaisista vuosista lähtien ohjata tuntemaan ja palvomaan Jumalaa sekä rakastamaan lähimmäisiä. Vanhempien oma todistus ja esimerkki ovat välttämättömiä ja korvaamattomia apuja opetettaessa lapsia rukoilemaan. Yhdessä rukoilevaan perheeseen voi erityisellä tavalla soveltaa Jeesuksen sanat: "Minä sanon teille: mitä tahansa asiaa kaksi teistä yhdessä sopien maan päällä rukoilee, sen he saavat minun Isältäni, joka on taivaissa. Sillä missä kaksi tai kolme on koolla minun nimessäni, siellä minä olen heidän keskellään" (Matt. 18: 19-20).

Kristittyjen vanhempien vastuulla on opettaa lapsia rukoilemaan, tutustuttaa heitä vähitellen Jumalan mysteeriin sekä auttaa heitä aloittamaan henkilökohtainen keskustelun Jumalan kanssa ... Kun kasvamme rakkaudessa Jumalaan, kasvamme samalla rakkaudessa perheenjäseniämme kohtaan. Kristittyjen perheiden tulisi olla todellisia "rukouksen kouluja", joissa Kristuksen kohtaamista rukouksessa ei ilmaista vain avunpyyntönä vaan myös kiitollisuutena, ylistyksenä, palvomisena, mietiskelynä, kuunteluna ja hartautena - yhdessä ne johtavat palavaan Jumalan rakkauteen.

Kotikirkon rukouksen tarkoitus on tutustuttaa luonnollisella tavalla lapsia kirkon liturgiseen rukousperinteeseen. Näin ollen on tärkeää edesauttaa lasten osallistumista eukaristian viettoon erityisesti sunnuntaisin ja juhlapyhinä sekä tutustuttaa heidät asteittain myös muihin sakramentteihin. Liturgialla on kaikenkaikkiaan korvaamaton asema Jumalan kansan, kirkon opettamisessa. Katekeesi liittyy erottomattomasti sekä liturgiaan että sakramentteihin ja aivan erityisellä tavalla eukaristian sakramenttiin, jossa Jeesus Kristus itse toimii ja muuttaa ihmisten sydämiä.

Irene Alvarez

Paavi Johannes Paavali I autuaaksi? Autuaaksijulistamisprosessi on pantu alulle. Asia on saanut paljon julkisuutta tänä syksynä, kun hänen kotikiylässään vietettiin messua, kun hänen paaviksi julistamisestaan oli kulunut 24 vuotta. Albino Luciani valittiin paaviksi 26.8. 1978. Oltuaan vain 33 päivää paavina hän kuoli arvaamattomasti sydänkohtaukseen. Kuolemastaan asti häntä on pidetty pyhänä erityisesti hänen syntymäseuduillaan vuoristokylässä nimeltä Ulessu Canale d'Agordo. Lähialueilta Bellunon piispa **Vicenzo Savio** kertoo saaneensa satojatuhansia todistuskirjeitä pyhäksi julistamisen tueksi. Lisäksi Roomaan tulvii kirjeitä ymäri Italiaa. Johanne Paavali I tunnetaan myös lisänimellä *Il papa del sorriso*, hymyilevä paavi. (*Corriere della sera* 202/2002)

Claudio Monteverdi (1567-1693) on tunnettu hänen oopperoistaan, joita esitetään säännöllisin välein ympäri maailmaa. Hän sävelsi myös huomattavan määrän kirkkomusiikkia. Tunnetuin näistä on Maria-vesper. Nyt voi kuitenkin tutustua säveltäjän muihin hengellisiin teoksiin Cantus Kölnin huippulevytyksellä *Salva morale e spirituale* (Moraalisten ja hengellisten laulujen kokoelma). Kuoleman lähestyessä säveltäjä päätti kerätä yhteen teoksiaan, etteivät ne katoaisi unohduksiin. Uudella kolmen CD:n taltioinnilla on liki 40 teoksen verran psalmisävellyksiä, hengellisiä madrigaaleja ja liturgisia kappaleita. Klassisen musiikin erikoislehti *Rondo* valitsi tämän taltioinnin kuukauden levyksi helmikuussa 2002.

Uskonnollista ja poliittista ilmapiiriä ja erityisesti valtataistelua Venäjällä käsittelee Kansallisopperassa 13.8. ensiillan saanut Modest Musorgskin (1839-1881) ooppera *Hovanshtshina*. Tapahtumat sijoittuvat 1680-luvulle. Vanhauskoiset vastustavat Pieta-

Riisasta ritukseen

Viime numerossa mainittiin **Märta Aminoffin** matkakertomuksen suomenkielisessä referaatissa, että vilnalaisessa kappelissa oleva kuva on "ikonien tapaan peitetty metallisella vaipalla". Tällä "vaipalla" on taidesanastossa vakiintunut nimitys "riisa". On vähän noloa, että meidän lehdessämme tunnetaan niin kehnosti ortodoksiveljiemme sanastoa. Eikä tässä ole kysymys vain heidän sanastostaan; ikonithan sentään kuuluvat meidänkin kirkkokuntamme aarteistoon.

Omassakin sanastossamme on myös pikkuisen vikaa. Tarkoitan nyt sanaa "riitus", joka aina silloin tällöin näkyy Fidesin palstoilla. Sellaista sanaa ei suomen sivistyssanastossa ole lainkaan. Latinalaisen *ritus*-sanan suomalainen vastine on "riitti" (= "uskonnollinen meno"), mutta se ei sovi silloin, kun kyseessä ovat katolisen kirkon eri jumalanpalvelusmuotoja noudattavat osat, vaan silloin käytämme latinalaista asua "ritus". Aivan samalla tavalla puhumme papin stolasta, kun taas naisella voi olla hartioillaan minkkistoola.

Olen pahoillani siitä, että katolilaiset ovat omaksuneet hiljentymispäivistä englannista saadun muodon "retriitti" ja siten kääntäneet selkänsä omalle perinteelle. Meillähän oli jo ehtinyt vakiintua ranskalaisperäinen (ja sotilasterminäkin tunnettu) sana "retretti", josta en tosin omassa kielenkäytössäni ole koskaan luopunut. Paljon meidän jälkeemme luterilaiset omaksuivat monien muiden katolisten perinteiden ohella tämän hiljentymistavankin. Englannin valtapiirissä kun eletään, he tekaisivat sille em. nimimuodon, kun kukaan ei hoksannut meidän käytäntöämme. Mutta ei meidän olisi siltikään pitänyt siirtyä heidän käytäntöönsä, ei senkään jälkeen, kun Punkaharjun jokakesäinen taidenäyttely rupesi nimittämään itseään Retretiksi. Meillähän oli ensimmäisen oikeus nimitykseen. Eikä se ole tässä elämässämme ainoa, jolla on monta merkitystä.

RAUNI VORNANEN

Toimitus vastaa

Kiitollisena otamme vastaan **Rauni Vornasen** kommentit Fidesin kieliasun tarkistamiseksi. Joitakin vastauksia:

Yleensä emme puutu — eikä se olemassaolevien resurssien puitteissa juuri ole mahdollistakaan — artikkelien kirjoittajien sanavalintoihin ja muotoiluihin.

Eri kirkkojen jumalanpalvelusjärjestyksistä puhuttaessa on Fidesissä — samoin kuin lukuisissa ei-katolisissa julkaisuissa — jo pitkään käytetty latinankielisen sanan "ritus" suomalaista ilmiasua "riitus". Tällainen on saamiemme tietojen mukaan myös kielitoimiston suositus.

Retriitin ja retretin välillä myös Fidesin toimitus on tänä kesänä kallistunut jälkimmäisen sanan puolelle.

MARKO TERVAPORTTI

Katekeettinen keskus tiedottaa

Uusi kotisivuosoite (toistaiseksi):
http://personal.inet.fi/koti/katekeettinenkeskus/katkes
Löytyy myös hakusanalla: katekeettinen keskus

Lucia –puodin aukioloajat

Kauppa on auki:	ti/to	12.00 – 18.15
	ke/pe	12.00 – 17.00
	ma/la	suljettu

Myynnissä katolista kirjallisuutta, lahjatavaroita, kortteja ym.

Uudet julkaisut

Jean Vanier: *Minä kohtaan Jeesuksen*
koko A4, 208 sivua, hinta €15,-
suomentanut Jeesuksen pikkusisar Leila
Pelastushistoria selkokielellä, pikkusisaren piirrokset

Outi Kecskeméti: *Taivaallisia suojelijoita*
Piirrokset: Leena Palonen
A5, 222s., €22,-
Pyhimyksiä Neitsyt Mariasta viime vuosisadalle.
Aikakausien kuvauksia ja karttoja.

Paul ja Joan Plum:

Kerro minulle luomisesta
Kerro minulle Jeesuksesta
Kerro minulle rukouksesta
Kerro minulle messusta
A4, 24s., € 7,-
4 - 8 –vuotiaille tehtäviä, tekstejä ja värityskuvia aiheista.

Lukijoilta/ Kysy papilta

Tällä palstalla toivomme lukijoittemme tuovan esille rakentavia mielipiteitään sekä käyvän keskustelua katolisen uskonsa todeksi elämisestä. Lisäksi palstalla voidaan esittää kysymyksiä, joihin joku asiantunteva hiippakuntamme pappi vastaa.

Kirjoitukset tulee toimittaa kirjekuoressa Fidesin toimitukseen. Kuori merkitään tunnuksella "mielipide" tai "kysymys". Mielipiteitä ei julkaista ilman kirjoittajan nimeä eikä niitä palauteta. Toimitus varaa oikeuden mielipiteiden lyhentämiseen.

Oletko 15-17 -vuotias ja kiinnostunut kirjeenvaihtotoverista Puolasta?

16-vuotias puolalainen tyttö etsii kirjeenvaihtotoveria Suomesta, mutta pystyy kirjoittamaan ainoastaan puolan kielellä.

Jos olet kiinnostunut, niin ilmoita nimesi, osoitteesi ja syntymäaikasi minulle ao. osoitteeseen, niin saat tytön yhteystiedot:

Irene Graevenitz
Suomen Partiolaisten
Post Box -sihteeri
Linnankoskenkatu 4 A 5
00250 Helsinki
Puh. 09-492390

Albertin palsta

ria ja uskonnollisia uusia virtuksia. Vanhauskoisten kohtalona on kuolemantuomio. He laulavat antikristuksen aiheuttamista kauheuksista ja puhdistautumisesta pyhässä tulessa ja astuvat kaikki roviolle. Lähes suomalaisin voimin toteutettu produktio henkii aitoa venäläistä tunnelmaa ja on kaikin puolin täydellisesti onnistunut. Erityisen loistava on **Juha Hemánuksen** ohjaus ja lavastus, mutta teoksen kaikki osatekijät ovat huippuluokkaa. Tätä lähes neljätuntista spektaakkelia ei voi jättää kokematta.

EDELLISELLÄ ALBERTIN palstalla oli reportaashi Kasanin Jumalanäidistä. Palstalla ollut kuva oli kuitenkin Kärsimyksen Jumalanäiti. Syy tähän sekaannusta aiheuttaneeseen kuvavalintaan oli lähteenä käytetty *Tidningen Jungfru Maria*. Siinä julkaistiin myös tämä ikonikuva, ehkä juuri kannanottona kirkkojen hajaanuksen seurauksista. Tällä palstalla voimme nähdä aidon Kasanin Jumalanäiti-ikonin piirroksen. Se kuuluu ns. *Hodigitria*-ryhmään. Hodigitria (tiennäyttäjä) on peräisin syyrialais-egyptiläiseltä alueelta, mistä se levisi 400-luvulla Bysanttiin. Kerrotaan jopa, että pyhä Luukas olisi maalannut ensimmäisen Hodigitria-ikonin. *Kasanskaja* on siis paljon myöhemmältä ajalta (1500-luku) Venäjältä. Se on yksinkertaisessa kauneudessaan puhutteleva, ja on yleensä ikoninmaalareiden ensimmäinen Maria-ikoni.

MESSUN JÄLKEEN, kun ystäväni oli tulossa ulos kirkosta, seisoi kirkkoherra tapansa mukaan oven suussa tervehtimässä seurakuntalaisia. Kätellessään ystävääni hän kysyi, eikö tämä haluaisi liittyä Herran armeijaan. Minähän olen jo, vastasi toinen. Miten se on mahdollista, kun näen teitä tavallisesti messussa vain jouluna ja pääsiäisenä? Psst, kuulun salaiseen palveluun, kuului hiljainen vastaus.

Rakkauden lähetyssisaret (MC)

juhlistavat sääntökuntansa perustamisen 52-vuotisjuhlaa maanantaina 7.10.2002.

Alttarin sakramentin palvonta klo 9-19. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita!

Kaarikuja 2 K 60 (Kontula)
Puh. 09-3403795

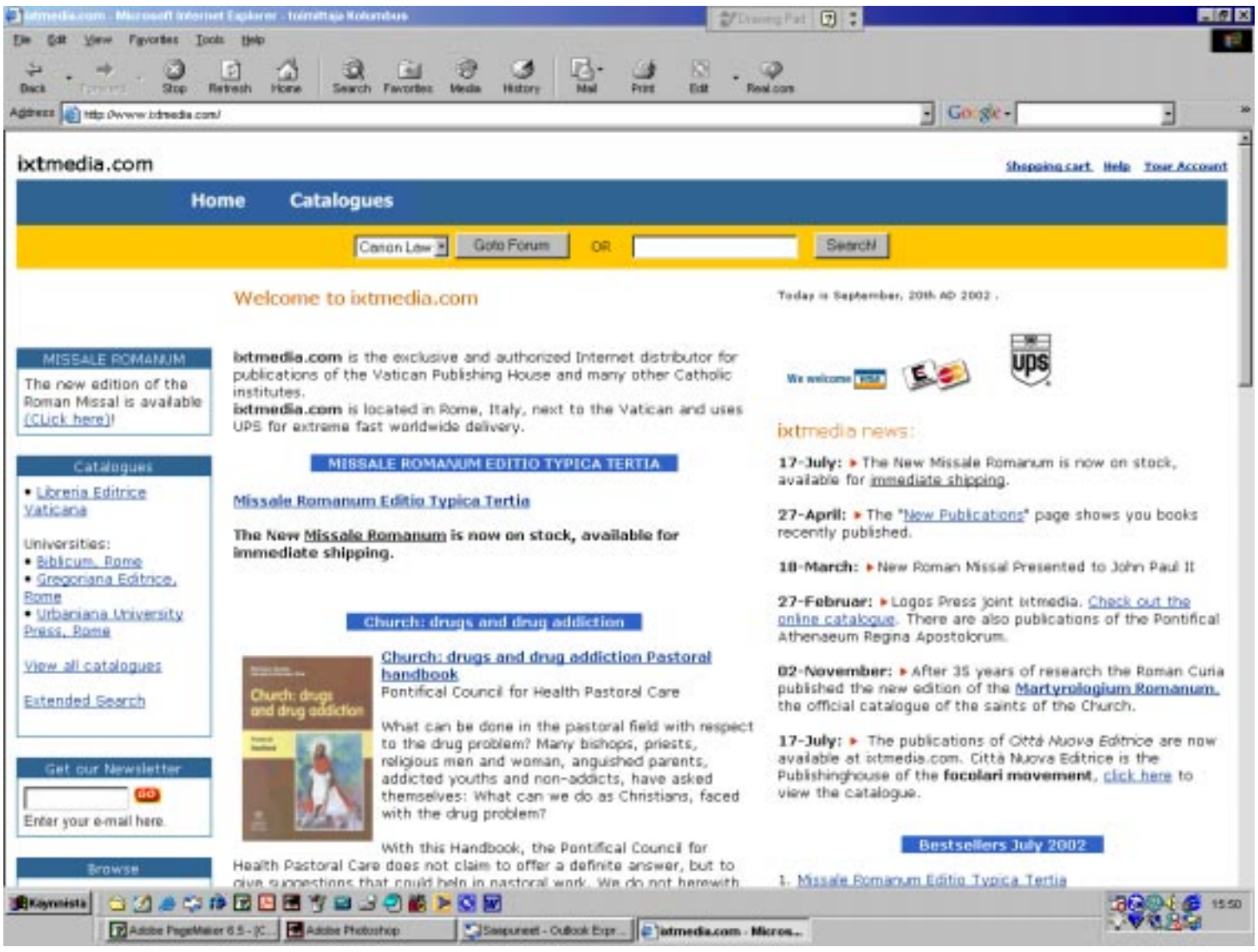

Vatikaanin kirjakauppa internetissä

Monille Katoliseen tiedotuskeskukseen yhteyttä ottaville ja muille vieraskielisestä katolisesta kirjallisuudesta kiinnostuneille annetaan tässä tärkeä vinkki.

Vatikaanin kirjakaupan ainoa virallinen edustaja internetissä löytyy osoitteesta **www.ixtmedia.com**. Kirjoja voi tilata helposti ja nopeasti vaikkapa luottokortilla maksaen. Paketit toimitetaan perille parhaimmillaan parissa päivässä UPS-kuriiripalvelun avulla. Postitus tällä tavalla ei nopeudestaan huolimatta kumma kyllä tule juuri yhtään sen kalliimmaksi kuin tavallinen postipalvelu, jota esim. Amazon-verkkokirjakauppa käyttää (muutaman kirjan paketin postitus on vähän yli 10 euroa kummassakin tapauksessa).

KATT

Pyhän Henrikin Seura:

Kansallisteatterin Suurella Näyttämöllä

NUMMISUUTARIT

Tiistaina 29.10.2002 klo 19.00

Näytäntö on loppuunmyyty, mutta Pyhän Henrikin Seura on varannut ensiparven riveiltä 1-3 rajoitetun määrän lippuja. Hinta 26 euroa.

Sitovat ennakkoilmoittautumiset P. Henrikin pappilaan 09-6824040 tai Rita Kaira 09-491495. Lippuja myydään myös kirkkokahveilla!

Aleksis Kiven näytelmä on vauhdikas ja hykerryttävän hauska, täynnä nokkelia huomioita suomalaisesta elämänmenosta. Pääosissa Terhi Panula, Jukka-Pekka Palo, Jussi Lehtonen, Juha Varis.

Tule tutustumaan upeasti restauroituun teatteriin ja ystäväsikin mukaan! Varaa lippusi heti - nopeat syövät hitaat!

Reträtter på Stella Maris

Den dolda glädjen

Reträtt med syster Veronica Tournier O.P. på Stella Maris den 6-8 december.

Anmälningar senast den 22 november till Stella Maris. Tel : 019-335793 .

Programmet börjar med vesper kl. 18.00

Pris 85 e för rum i övre huset, 75 e för rum i nedre huset.

Egna linnekläder med. (alternativt 5 e extra)

Hjalmar Ekström
- skomakare och mystiker i vår tid

Reträtt med Br. Bernard Durell O.P. på Stella Maris den 4-6 april 2003.